

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
OFFICE OF THE PERMANENT SECRETARY FOR DEFENCE

กรอบความเห็นร่วม

ปฏิรูปประเทศไทย

ด้านเศรษฐกิจ

คำนำ

คณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติดำเนินการจัดทำเอกสาร “การปฏิรูป : ด้านเศรษฐกิจ” มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหา และกรอบความเห็นร่วมของประชาชนนำเสนอเป็นทางเลือกให้สภาปฏิรูปแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา และเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต

การดำเนินงานประกอบด้วยการทบทวนข้อมูลจากหนังสือ รายงานการวิจัย เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจากประชาชนทั้งโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย การเสวนา และรับข้อมูลเสนอผ่านทางโทรศัพท์ สืออิเล็กทรอนิกส์ จดหมาย ไปรษณียบัตร และข้อคิดเห็นจากองค์กร หน่วยงานหรือบุคคลที่สนใจการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้กรอบความเห็นร่วม

สาระสำคัญของเอกสารฉบับนี้ประกอบด้วย บทนำ และ เนื้อหาหลักครอบคลุมใน 6 ประเด็นของการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจในแต่ละประเด็นจะกล่าวถึงสภาพปัญหาและกรอบความเห็นร่วมของประชาชนซึ่งเป็นทางเลือกสำหรับการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจต่อไป

คณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
☐ บทนำ	1
☐ การขยายโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรม	4
❖ สภาพปัญหา	4
❖ กรอบความเห็นร่วม	4
➤ การปฏิรูปเชิงโครงสร้าง	5
➤ พัฒนาระบบตลาดเงินและตลาดทุนให้เป็นธรรม	9
➤ พัฒนาระบบการเกษตรให้ยั่งยืน	9
➤ พัฒนาการผลิตข้าว	15
➤ พัฒนาอุตสาหกรรมบริการและภาคเอกชน	19
➤ พัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนภาคเอกชน	21
➤ พัฒนาวិสาหกิจชุมชน/รายย่อย	22
➤ ผู้ประกอบการขนาดกลางและย่อม	27
➤ พัฒนาแรงงาน	32
➤ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ	38
☐ การจัดการทรัพยากรที่ดิน	39
❖ สภาพปัญหา	39
❖ กรอบความเห็นร่วม	40
➤ ยกร่างพระราชบัญญัติสิทธิชุมชน	40
➤ การใช้ประโยชน์จากที่ดิน	42
➤ การกระจายการถือครองที่ดิน	44

	หน้า
➤ การฟื้นฟูทรัพยากรดิน	46
☐ การจัดการทรัพยากรน้ำ	47
❖ สภาพปัญหา	47
❖ กรอบความเห็นร่วม	47
➤ การบริหารจัดการลุ่มน้ำ	48
➤ การใช้น้ำอย่างยั่งยืน	49
➤ การป้องกันภัยพิบัติ	51
➤ การอนุรักษ์และฟื้นฟู	52
☐ การจัดการทรัพยากรป่าไม้	54
❖ สภาพปัญหา	54
❖ กรอบความเห็นร่วม	56
➤ การจัดระเบียบที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ	56
➤ การจัดระเบียบที่ดิน ส.ป.ก.	57
➤ การมีส่วนร่วมของชุมชน	58
➤ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้	61
➤ ธุรกิจสวนป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้	62

	หน้า
□ การจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง	63
❖ สภาพปัญหา	63
❖ กรอบความเห็นร่วม	63
➤ โครงสร้างการจัดการ	64
➤ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	65
➤ ระบบนิเวศน์ชายฝั่ง	68
□ การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน	70
❖ สภาพปัญหา	70
❖ กรอบความเห็นร่วม	70
➤ การวิจัยและพัฒนา	71
➤ การบริหารจัดการภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ	75
➤ พัฒนาโครงสร้างระบบขนส่งและโครงข่ายการขนส่งสินค้า	81
(Logistics)	
➤ การเข้าถึงระบบขนส่งมวลชนของประชาชน	87
➤ พัฒนาขนส่งในต่างจังหวัด	87
➤ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในโครงการโลจิสติกส์	88
➤ การพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์	89
➤ ผังเมืองและโซนนิ่ง (Zoning)	90
➤ กลไกการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนชาติ	95

□ บทนำ

ภาพรวมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วง 60 ปีที่ผ่านมา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแนวทางเศรษฐกิจเสรีนิยมหรือทุนนิยม ซึ่งได้เปลี่ยนพื้นฐานการผลิตเชิงเกษตรกรรมให้เป็นเชิงอุตสาหกรรม พบว่าสามารถเติบโตในระดับสูงได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ปรับตัวดีขึ้น ถือได้ว่าพันธันแบ่งความยากจน แต่กลับประสบปัญหาในเรื่องการกระจายรายได้ ซึ่งดูได้จากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (GINI Coefficient) มีค่าสูงมากที่ 0.484 การกระจายความเจริญที่ไม่ทั่วถึง มีความแตกต่างระหว่างคนเมืองกับคนชนบทและภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังเกิดมลภาวะสิ่งแวดล้อม และขาดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทรัพยากรที่ดิน ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรป่าไม้ เกิดความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการเข้าถึงอย่างเท่าเทียม และไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์ จึงทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรมเป็นอุปสรรคในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Potential GDP Growth) ลดลง เนื่องจาก GDP ต่อหัวและการใช้จ่ายภาครัฐภาคครัวเรือนอยู่ในอันดับต่ำ สัดส่วนการออมในประเทศต่อ GDP ลดลง และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยก็ลดลงด้วย ทั้งด้านประสิทธิภาพการใช้จ่ายของภาครัฐและการลงทุนของภาคเอกชนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ การขนส่งและโลจิสติกส์อยู่ในระดับต่ำ ทำให้การขนส่งสินค้าของประเทศไปยังตลาดอื่นในภูมิภาคอาเซียนขาดประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

❖ สภาพปัญหา

จากการทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย และการรับข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง สามารถสรุปสาเหตุหลักของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ โครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมไม่สมดุล ได้ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำของชนชั้นและความไม่เป็นธรรมในสังคม นอกจากนี้พบว่าประชาชนขาดโอกาสหรือได้รับโอกาสที่ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึง ทุน เศรษฐกิจทรัพยากร การศึกษา สาธารณสุข ข้อมูลข่าวสาร และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ของรัฐ การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดิน น้ำ ป่าไม้ ทะเลและชายฝั่งขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถอนุรักษ์ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน นอกจากนี้ ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศในทุกด้านยังต่ำอยู่ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ภายในประเทศมีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง ไร้ประสิทธิภาพ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ เนื่องจากพึ่งพาการขนส่งทางถนนเป็นหลัก โครงสร้างพื้นฐานของระบบรางสถานีขนถ่ายและคลังสินค้าไม่เพียงพอ ประชาชนเข้าใช้บริการไม่สะดวก ส่วนการขนส่งระหว่างประเทศนั้นยังคงต้องอาศัยบริษัทจากต่างประเทศเป็นหลัก และยังติดปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับเรื่องศุลกากรและเมื่อดูในภาพรวมพบว่าไม่สามารถผลักดันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้สัมฤทธิ์ผลได้เต็มที่เนื่องจากขาดกลไกขับเคลื่อนและบูรณาการเพื่อแปรแผนให้เป็นการปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาที่ผ่านมารัฐมุ่งสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดความไม่สมดุลเชิงนโยบายการพัฒนา (Developmental Imbalance) ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่กระจายรายได้ กระจายทรัพยากรอย่างไม่เป็นธรรม การเร่งรัดการพัฒนาซึ่งนำมาสู่การขยายตัวในอัตราเร่งของเศรษฐกิจในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา นำไปสู่ความแตกต่างทางรายได้ของคนในสังคมเพิ่มขึ้นอีก

❖ ความคาดหวังจากประชาชน

จากการสำรวจพบว่ามีความคาดหวังคือ ให้ประชาชนทุกภาคส่วนและอาชีพได้รับความเท่าเทียมกันของโอกาส (Equality of Opportunity) สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ อย่างทั่วถึงเป็นธรรมและกระจายความเจริญอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดกระจายควรปรับโครงสร้างและนโยบายเศรษฐกิจที่ขจัดความเหลื่อมล้ำบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรธรรมชาติดิน น้ำ ป่าไม้ ชายฝั่งและทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ควรมุ่งปรับโครงสร้างการผลิต มาพัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้ เชิงสร้างสรรค์ด้วยการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เร่งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน บริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศที่เข้มแข็งและขยายตัวอย่างมีคุณภาพรวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ สามารถลดต้นทุนในการขนส่ง เพื่อให้การลงทุน การท่องเที่ยว และการจ้างงาน ตลอดจนการกระจายความมั่งคั่งสู่ชุมชนทั่วประเทศ และให้มีกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่อแปรทิศทางในการปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นการปฏิบัติที่สัมฤทธิ์ผล

❖ กรอบความเห็นร่วมในการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจของประชาชน

เพื่อให้ตอบสนองความคาดหวังของประชาชนในการปฏิรูปเศรษฐกิจให้บรรลุถึงความผาสุกสงบร่มเย็นและความเจริญก้าวหน้าของสังคมไทยอย่างยั่งยืน คณะเตรียมการปฏิรูปฯ ได้ดำเนินการสรุปกรอบความเห็นร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับออกมาเป็นแนวทาง6ประเด็นหลัก คือ (1) การขยายโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรม (2)การจัดการทรัพยากรดิน(3)การจัดการทรัพยากรน้ำ(4)การจัดการทรัพยากรป่าไม้ (5) การจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (6)เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

□ การขยายโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรม

❖ สภาพปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยมีประชากร ประมาณ 63 ล้านคน เมื่อเทียบกับเมื่อ 60 ปีที่แล้วไทย มีผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GDP) เพิ่มขึ้น 32 เท่า มีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้น 10 เท่าจาก 6,600 บาท เป็น 64,500 บาท ในขณะที่ประชาชนที่อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง จาก 24 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2529 เหลือเพียง 5 ล้านคนในปี พ.ศ. 2550 ดังนั้น เมื่อมองโดยภาพรวมแล้ว การพัฒนาประเทศเกิดความสัมพันธ์ผลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยแนวคิดของการพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาอิงอยู่บนหลักของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ กระแสนิยมเสรีซึ่งมุ่งเน้นกลไกการแข่งขันแบบเสรี โดยเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจจนเกิดความมั่งคั่งและเน้นผลสัมฤทธิ์ในเชิงเศรษฐกิจเป็นหลัก ในทางกลับกันพบว่า ผลลัพธ์ทางด้านสังคมของไทยกลับอยู่ในสถานะที่ล้าหลัง เพราะการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมไม่สมดุลประชาชน ขาดโอกาสหรือได้รับโอกาสที่ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงแหล่งทุนเศรษฐกิจและทรัพยากร การศึกษา สาธารณสุข และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ของรัฐ ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน แรงงาน ชุมชน ภาคเกษตรกรรมและท้องถิ่นขาดอำนาจต่อรอง ได้รับความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้พบว่าความมั่งคั่งที่เกิดขึ้นกลับกระจุกตัวอยู่กับคนกลุ่มน้อยของประเทศ ดังจะเห็นได้ว่าช่องว่างของการกระจายรายได้ค่อนข้างมากส่งผลให้เกิดการเสื่อมถอยของทุนทางสังคมกระทบต่อการพัฒนาในมิติอื่น ๆ ตามมา

❖ กรอบความเห็นร่วม

ประชาชนมีข้อเสนอให้การปฏิรูปในประเด็นของ การปฏิรูปเชิงโครงสร้าง การกำหนดนโยบายเศรษฐกิจมหภาคเพื่อให้ประชาชนมีความเท่าเทียมกันของโอกาส (Equality

of Opportunity) และเป็นธรรม และกระจายความเจริญอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดกระจายรายได้ การพัฒนาระบบตลาดเงินและทุน วิสาหกิจชุมชน/รายย่อย วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมและการบริการ พัฒนาระบบการเกษตรให้ยั่งยืน การผลิตข้าวไทยพัฒนาแรงงาน และบรรษัทภิบาลโดยมีรายละเอียดดังนี้

➤ การปฏิรูปเชิงโครงสร้าง

พัฒนาโครงสร้างระบบภาษี

- ปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยใช้อัตราก้าวหน้า และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลแก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เพื่อความเป็นธรรมแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจรายย่อย และให้เกิดการกระจายรายได้
- ปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 7 ให้ใกล้เคียงอัตรามาตรฐานสากล ด้วยการเพิ่มอัตราและภายในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยมีให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อประชาชน เพื่อความเป็นธรรมและเป็นกลไกในการกระจายรายได้
- เร่งปรับปรุงระบบภาษีใน ๓ ประเด็น คือ โดยเก็บ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในอัตราก้าวหน้าเป็นภาษีฐานทรัพย์สินที่เป็นธรรม เพื่อลดการกระจุกตัวในการถือครองที่ดิน ให้เกิดการใช้จ่ายสูงสุดจากที่ดิน เก็บภาษีสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และปรับปรุงหลักเกณฑ์การภาษีในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้าและบริการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

- จัดเก็บภาษีมรดกด้วยอัตราก้าวหน้าที่เหมาะสม ด้วยหลักการคือ คนที่มีรายได้มากก็ต้องเสียมาก เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในระบบภาษี ลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ส่งเสริมการกระจายรายได้ และป้องกันผู้มีรายได้สูงที่มักจะหลีกเลี่ยงภาษี การซื้อขายด้วยการแจ้งเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ให้เป็นมรดกแทนซึ่งทำให้รัฐขาดรายได้

- จัดเก็บภาษีประเภทใหม่ โดยมีการระบุไว้ล่วงหน้าว่าจะนำรายได้ไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์เฉพาะที่กำหนด (earmarked Tax) เช่น ภาษีการศึกษา ภาษีสาธารณสุข ภาษีการเมือง ภาษีมลพิษและสิ่งแวดล้อม ภาษีกำไรในตลาดเงินตลาดทุน ภาษีจ้างแรงงานต่างด้าว ภาษีอสังหาริมทรัพย์-ธุรกิจที่ได้ประโยชน์จากการลงทุนของรัฐ ภาษีพลังงานสิ้นเปลือง ฯลฯ ซึ่งมีข้อดีคือประชาชนสามารถทราบว่ารัฐจะนำภาษีไปใช้จ่ายด้านใด และมีผลทางอ้อมในการควบคุมการใช้รายได้จากภาษี ทั้งนี้เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้และลดความเหลื่อมล้ำ

นโยบายและการกำหนดงบประมาณ กำหนดนโยบายและปรับกระบวนการกำหนดงบประมาณให้มุ่งเน้นเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และการกระจายรายได้

- ตั้งงบประมาณมุ่งเน้นเศรษฐกิจที่เป็นธรรม เพื่อการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ในชนบทและภาคเกษตร ระบบประกันภัยพิบัติ โครงการจ้างงานของท้องถิ่น ระบบชลประทาน และบริการสาธารณสุขเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และการกระจายรายได้

- สร้างกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ ให้มีมากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของภาคประชาชนที่เป็นผู้เสียภาษีเพื่อไปเป็นรายได้ให้กับรัฐบาล ภาครัฐจึงต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ และเปิดช่องทางให้ภาคประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณและ

กระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของรัฐให้มากขึ้นเพื่อให้กระบวนการกำหนดงบประมาณมีประสิทธิภาพโปร่งใส และมีวินัยทางการเงินการคลัง

- ปรับปรุงกฎ กติกาต่างๆ ให้มีความครอบคลุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินทั้งหมด เพื่อสร้างวินัยทางการเงินการคลังและไม่ก่อให้เกิดภาระผูกพันหรือภาระหนี้ที่อาจเกิดขึ้นได้อีกในอนาคตเพื่อให้เกิดกระบวนการกำหนดงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และมีวินัยทางการเงินการคลัง

- ปรับปรุงพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดงบประมาณแผ่นดิน ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเดิมได้เปิดช่องให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจในการใช้จ่ายงบประมาณนอกเหนือจากกฎกติกาที่บัญญัติไว้ รวมทั้งการตั้งงบประมาณในส่วนงบกลางแต่ไม่ต้องมีรายละเอียดแผนงานในการใช้จ่ายที่ชัดเจนโดยเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนนั้นเป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารในการบริหารงบประมาณไว้มากเกินการควบคุมของฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อสร้างวินัยทางการเงินการคลัง

 กลไกเครื่องมือนโยบายด้านการเงินการธนาคารผ่านสถาบันการเงินของรัฐ เฉพาะกิจ จัดให้มีธนาคารเฉพาะด้าน เช่น ธนาคารแรงงาน และสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนระยะยาว ส่งเสริมการกู้ยืมลงทุนสำหรับผู้ด้อยโอกาส และส่งเสริมแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และการกระจายรายได้

 ปฏิรูปที่ดินและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากที่ดิน

- ปฏิรูปที่ดินและแก้ปัญหาการถือครองที่ดิน ให้มีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึง ควบคู่ไปกับการจัดการกับที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์

- นำที่ดินราชพัสดุมาสนับสนุนการปลูกพืชอาหารและพืชทดแทนพลังงาน เพื่อจัดสรรให้แก่ราษฎร ชุมชน ที่ขาดโอกาสได้ประกอบอาชีพ เช่น เกษตรกรรม สหกรณ์ กิจการรายย่อย
- ให้มีโฉนดชุมชน เพื่อส่งเสริมและเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้เป็นทุนของชุมชนในการประกอบอาชีพ
- จัดระบบที่ดินเพื่อการเกษตรทั้งประเทศด้วยใช้เทคโนโลยี ภูมิสารสนเทศ (GIS) ที่ดินมาใช้ในการและเปิดเป็นข้อมูลสาธารณะให้เกษตรกร-ประชาชน สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
- แก้ปัญหาการถือครองที่ดิน ให้มีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึง ควบคู่ไปกับการจัดการกับที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
- เร่งจัดตั้งธนาคารที่ดินและกองทุนธนาคารที่ดินเพื่อการเกษตร และ นำเงินทุนไปจัดซื้อที่ดินที่เป็นทรัพย์สินประกันหนี้เสียของธนาคารและสถาบันการเงิน นำมา บริหาร จัดซื้อที่ดินที่ถือครองเกินขนาดจำกัด ให้กระจายไปยังเกษตรกรชาวนาที่ไร้ที่ดินและ ที่มีที่ดินไม่พอทำกิน พร้อมๆ กับการกำหนดเพดานการถือครองที่ดินที่เหมาะสม และกำหนดมาตรการทางภาษี จัดเก็บภาษีที่ดินที่ถือครองเกินขนาดจำกัดในอัตราก้าวหน้า เพื่อกระจายการถือครองที่ดินและลดความเหลื่อมล้ำ

ปฏิรูประบบการศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาสนับสนุนการศึกษาทั้งในระบบและการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับชุมชน เกษตรกรและแรงงาน มีระบบพัฒนาเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ระดับอนุบาล จนถึงขั้นอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

 พัฒนาระบบตลาดเงินและตลาดทุนให้เป็นธรรม

 พัฒนาลาดเงินและตลาดทุน ให้เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ พัฒนาระบบการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเพิ่มการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียมและเป็นธรรม ประสิทธิภาพและมาตรฐานสู่สากล ปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆทางเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก

 ปฏิรูปตลาดทุนไทยต้องส่งเสริมความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางการเงิน ทั้งระดับการศึกษาภาครัฐภาคประชาชนการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะ SME สามารถเข้าถึงตลาดตราสารหนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือระดมทุนเพิ่มสภาพคล่องและดอกเบี้ยต่ำ แก่ธุรกิจ

 ส่งเสริมการลงทุนของนักลงทุนไทยทั้งรายใหญ่และเอสเอ็มอี โดยเฉพาะประเทศ CLMV และประเทศใกล้เคียง เพื่อให้สามารถไปลงทุนในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

 สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลด้านการลงทุนทั้งด้านข้อมูลและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของนักลงทุน ด้านการเงิน รวมทั้งการพิจารณาภาษีซ้ำซ้อนของการนำกำไรกลับประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการลงทุน

 พัฒนาระบบการเกษตรให้ยั่งยืน

เพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ด้วยการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์และสัตว์น้ำที่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ส่งเสริมบทบาทของสถาบันเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนองค์กรชุมชนและเกษตรกรในการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์และสัตว์น้ำ การใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร โดยเฉพาะการพัฒนา ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และระบบตลาดสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันและพึ่งพาตนเองของเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการบริหารจัดการ กำหนด ใช้นิร และการสร้างนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่การผลิตสินค้าเกษตรเพื่อให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองด้านการเกษตรอาหาร และพลังงานที่ยั่งยืนดังนี้

- ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์และสัตว์น้ำที่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกเพื่อให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองด้านอาหารและการเกษตรของโลกในอนาคต
- สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน โดยสนับสนุนสินเชื่อ ผ่อนปรนและมาตรการทางด้านภาษีแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ที่มีการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและขยายการลงทุนให้เหมาะสมกับสถานการณ์การแข่งขันในตลาดโลก
- ภาครัฐควรสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เช่น ศักยภาพของดิน แหล่งรองรับผลผลิต และปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตรที่สำคัญ เช่น ระบบชลประทาน ระบบโลจิสติกส์ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรและการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของความสมัครใจและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร โดยกำหนดเขตการใช้ที่ดินและมาตรการจูงใจให้เกษตรกรทำการผลิตตามศักยภาพของพื้นที่ และสนับสนุนข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เช่น สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรน เป็นต้น และส่งเสริมให้มี

การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชแต่ละชนิด เพื่อใช้สำหรับวางแผนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภาวะตลาด

- สนับสนุนการใช้สารชีวภาพ และควบคุมและกำกับดูแลให้มีการนำเข้าและใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน โดยการสนับสนุนการใช้สารชีวภาพให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต และสร้างความปลอดภัยในสุขภาพของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคและโดยปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพื่อให้ได้มาตรฐานและไม่อนุญาตให้มีการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายที่หลายประเทศห้ามใช้แล้ว ควบคุมการโฆษณาและการส่งเสริมการขายที่ขัดต่อเกณฑ์ทางจริยธรรมขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรณรงค์สร้างความเข้าใจให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

พัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตลาดเกษตรดังนี้

- สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรและผู้ประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารตามมาตรฐานที่กำหนด เช่น มาตรฐานอาหารปลอดภัยมาตรฐานฮาลาล เป็นต้น รวมทั้งการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์โดยการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานลดภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบรับรองเพื่อขยายการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนสิ่งจูงใจเช่นสินเชื่อเงินผ่อนปรนให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการตลาดกลางสินค้าเกษตรเพื่อให้เกิดกลไกตลาดที่มีความเป็นธรรม

- พัฒนาลาดเกษตรล่วงหน้า จะทำให้เกษตรกรไทยมีทางเลือก ที่จะผลิตหรือกำหนดราคาที่จะขายอีกทั้งตลาดเกษตรล่วงหน้าเพื่อเป็นเครื่องมือบริหาร

ความเสี่ยงของราคาสินค้าเกษตร และทำให้ภาคเกษตรปลอดจากการครอบงำทางการเมือง และสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรสามารถเข้ามาทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

- ส่งเสริมภาคเอกชนและองค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทร่วมกันบริหารจัดการระบบสินค้าเกษตรและอาหารการเพิ่มมูลค่าและการจัดการด้านการตลาดร่วมกับสถาบันเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีช่องทางในการสร้างรายได้ที่เป็นธรรมและเหมาะสม เพิ่มขึ้นรวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับและต่อยอดการแปรรูปสินค้าเกษตร

 พัฒนาโครงสร้างกระบวนการผลิตภาคเกษตรและ ระบบบริหารจัดการ วางแผนการกำหนดเขตเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินการเกษตร(กำหนดโซนนิ่ง) ปรับปรุงพัฒนา โครงสร้างกระบวนการผลิตและและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูป การตลาด และการขนส่ง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต ความเหมาะสมในการใช้ที่ดินสำหรับการเกษตร และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของภาคเกษตรกรรมและชนบท และให้มีหลากหลายอย่างครบวงจร

 เพิ่มบทบาทสภาเกษตรกรแห่งชาติ ซึ่งจัดตั้งตาม พ.ร.บ. สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.2553 โดยสภาเกษตรกรแห่งชาติเป็นสถาบันของเกษตรกร มุ่งสร้าง ความเป็นธรรมและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรตามหลักปรัชญาพอเพียง โดยมีที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนแล้วในระดับพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอและ จังหวัด ควรส่งเสริมบทบาทสภาเกษตรกรแห่งชาติในการให้ข้อเสนอแนะในด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ ด้านการเกษตร และรวบรวมข้อมูลเสนอรัฐบาล

 พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิตทางการเกษตร โดยการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรรม (Agriculture cluster management) ให้เป็น สถาบันเกษตรกร มีความเข้มแข็ง ทำธุรกิจครบวงจรเป็นเครือข่าย ต้นน้ำ กลางน้ำ

และปลายน้ำ สามารถทำธุรกิจส่งออกต่างประเทศ : การจัดหาปัจจัยการผลิต รวมซื้อรวมขาย ออมทรัพย์ จัดหาสินเชื่อ และบริการด้านการเกษตร

- สนับสนุนการผลิตและบริการของชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอาหารและพลังงาน โดยพัฒนาศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนบนฐานความรู้ที่สร้างสรรค์เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของสินค้า เช่น สมุนไพรผลิตภัณฑ์อาหารและบริการเพื่อสุขภาพสินค้าอาหารและผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นต้น รวมถึงสินค้าเกษตรที่มีโชอาหาร เช่น ผลิตภัณฑ์ยางไม้ ยางสินค้า จำพวกวัสดุชีวภาพผลิตภัณฑ์ยาและอาหารเสริมเพื่อสุขภาพ เป็นต้นตลอดจนการสนับสนุนการวิจัยพัฒนาต่อยอดให้มีโอกาสทางการตลาดและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันรวมถึงสนับสนุนการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรชนิดใหม่ๆ ที่มีมูลค่าสูงเพื่อรองรับความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่มและตลาดโลก

- ส่งเสริมสถาบันการศึกษาในพื้นที่ร่วมทำการศึกษาวิจัยกับภาคเอกชนควบคู่กับการใช้มาตรการด้านสินเชื่อ ผ่อนปรนและมาตรการด้านภาษีเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถนำองค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร

- ส่งเสริมและ พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจ ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ลดต้นทุนการผลิตอย่างยั่งยืนรวมถึงปรับปรุงและพัฒนาสายพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อผลิตพ่อแม่พันธุ์และลูกพันธุ์คุณภาพฟื้นฟูทรัพยากรประมงและจัดระเบียบการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตตามธรรมชาติรวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการประมงในทุกระดับให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกฎระเบียบข้อกำหนดต่างๆ ทั้งภายในและระหว่าง

ประเทศเกี่ยวกับการป้องกันยับยั้งและจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมายและไร้การควบคุม เพื่อให้สามารถทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบเพื่อรักษาสมดุลของการผลิตและการใช้ทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน

- เพิ่มมูลค่าผลผลิตด้านปศุสัตว์ให้สูงขึ้นโดยเพิ่มศักยภาพกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานปลอดภัยและเพิ่มสมรรถนะการควบคุมป้องกันโรค ปรับรูปแบบและวิธีการเลี้ยงให้มีมาตรฐานตามหลักวิชาการทั้งรูปแบบของโรงเรือนชนิดและประเภทของอาหาร รวมถึงยาที่ใช้ในการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค รวมทั้งส่งเสริมการทำปศุสัตว์ชนิดอื่นๆ ที่มีมูลค่าสูงให้มากขึ้น โดยการสนับสนุนความรู้ เงินทุน เทคโนโลยีการผลิต การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ปศุสัตว์ที่มีอัตราแลกเนื้อที่ดี เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดและให้ผลตอบแทนต่อการลงทุนสูง รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาการผลิตอาหารเสริมสำหรับปศุสัตว์จากวัตถุดิบในประเทศ

- ส่งเสริมภาคเอกชนและองค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทร่วมกันบริหารจัดการระบบสินค้าเกษตรและอาหาร การเพิ่มมูลค่า และการจัดการด้านการตลาด โดยภาคทุนภาคอุตสาหกรรมเกษตรเอกชน และภาครัฐ ร่วมกับสถาบันเกษตรกร เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีช่องทางในการสร้างรายได้ที่เป็นธรรมและเหมาะสมเพิ่มขึ้น รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบกลุ่มการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับและต่อยอดการแปรรูปสินค้าเกษตร

- สนับสนุนการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของภาคเกษตร ให้เชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทานและสามารถตรวจสอบการเคลื่อนย้ายของสินค้า เพื่อลดความสูญเสียและลดต้นทุนตลอดห่วงโซ่อุปทานจากการเน่าเสียของสินค้า ที่พัฒนากระบวนการเก็บรักษาและระบบขนส่งสินค้าให้มาตรฐาน โดยพัฒนาระบบขนส่งที่มีการควบคุมอุณหภูมิ มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ และสนับสนุน

ให้ผู้ผลิตหรือสมาคมธุรกิจเฉพาะด้าน ให้เข้ามามีบทบาทในการจัดระบบการบริหาร โลจิสติกส์ของภาคเกษตรร่วมกับภาครัฐ รวมทั้งพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการผลิต และตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

 ส่งเสริมระบบสหกรณ์การเกษตรและคิปปุตส์มาใช้ส่งเสริมระบบสหกรณ์ การเกษตรให้ใช้อย่างแพร่หลายให้เป็นศูนย์กลางชุมชนเกษตร เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็ง ตั้งแต่การวางแผน การบริหารจัดการและการตลาดทั้งในระดับหมู่บ้านและตำบล โดยใช้ต้นแบบการบริหารจากสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จและนำระบบคิปปุตส์มาปรับใช้ในพื้นที่ สปก. เพื่อให้ชุมชนในเขต สปก. สามารถรวมตัวกันอย่างมีความเข้มแข็ง

 บริหารจัดการน้ำ รัฐควรสนับสนุนระบบชลประทาน ให้ทุกชุมชน เข้าถึงแหล่งน้ำได้ และระบบป้องกันแก้ไขน้ำท่วม เพื่อการจัดสรรอำนาจให้เข้าถึงทรัพยากรน้ำได้เท่าเทียมกัน รวมถึงระบบการพยากรณ์แจ้งเตือนระดับน้ำแบบบูรณาการเพื่อวางแผนบริหารจัดการน้ำล่วงหน้า

 ส่งเสริมการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ อย่างกว้างขวางจริงจัง รวมทั้งทั้งการเกษตรอินทรีย์ และเกษตรผสมผสาน

 พัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม สร้างความเป็นธรรมในใช้ตลาดนำการผลิต สร้างระบบเกษตรพันธสัญญาเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจและได้รับความเป็นธรรมจากระบบเกษตรพันธสัญญา ถ้าพัฒนาให้สมดุลจะสนับสนุนการเจริญเติบโต

พัฒนาการผลิตข้าว

 พัฒนาการผลิตข้าวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจข้าวไทย เนื่องจากภาคการผลิตข้าวยังจะเป็นอาชีพหลักที่สำคัญของคนในชนบทต่อไปในอนาคต อีกทั้งยังเป็นแหล่งอาชีพ

ที่สำคัญของครัวเรือนเกษตรส่วนใหญ่ในชนบท จึงต้องพัฒนาระบบจัดการผลิตข้าวไทย เพื่อความยั่งยืน โดยมีประเด็นที่ควรพิจารณาประกอบด้วย

 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดการค้าข้าวโลก การเร่งพัฒนาด้านคุณค่าและคุณภาพ และด้านการการตลาดต้นทุนการผลิตให้เกิดขึ้นไปพร้อมๆ กัน

 เร่งพัฒนาความสามารถของชาวนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการจัดการทางการเงิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการจัดการธุรกิจฟาร์มให้กับชาวนา อีกทั้งควรสนับสนุนให้บุตรหลานชาวนาได้มีส่วนในการพัฒนาอาชีพทำนาโดยผ่านการเรียนรู้ในโรงเรียนชาวนา เพื่อพัฒนาให้เป็นชาวนามืออาชีพ (smart farmer) ของชุมชน และสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาหน่วยงานทางวิชาการได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบกับสังคมชนบทโดยเป็นฝ่ายสนับสนุนการจัดหลักสูตรและให้บริการฝึกอบรมเพื่อการบ่มเพาะความรู้ให้กับชาวนาและบุตรหลานชาวนาในชุมชน ผูกโยงกันเป็นเครือข่ายเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในพื้นที่นาชลประทานและในพื้นที่น่าน้ำฝน

 เร่งพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ โดยผ่านการยกระดับการลงทุนวิจัยให้มีเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อยกระดับข้าวไทยผ่านกระบวนการเพิ่มผลิตภาพการผลิต การเพิ่มคุณค่าของและคุณภาพ จากต้นน้ำสู่ปลายน้ำ อีกทั้งเป็นกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีกลไกให้ชาวนาในพื้นที่และชุมชนชาวนาได้มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

 เสริมสร้างให้ชาวนาและชุมชนชาวนาเป็นศูนย์กลาง ในการขับเคลื่อนกลไกเศรษฐกิจการผลิตและการค้าข้าวภายในชุมชนท้องถิ่นสนับสนุนชาวนาในแต่ละชุมชนให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนไปสู่การผลิตข้าวคุณภาพและเพิ่มคุณค่าโดยใช้

ความหลากหลายของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พันธุ์ข้าว และวัฒนธรรมของท้องถิ่น มาสร้างความจำเพาะในตัวของสินค้า (niche product) พร้อมกับการสนับสนุนให้เกิด การเชื่อมต่อในห่วงโซ่อุปทานและห่วงโซ่คุณค่าให้เข้มแข็ง และเป็นทางเลือกใหม่ เพื่อให้สินค้าข้าวจากชุมชนสู่ตลาดจำเพาะ (niche market) สร้างความเชื่อมโยงขานา รายย่อยของหน่วยการผลิตต้นน้ำ เข้ากับผู้ประกอบและกิจกรรมการตลาดกลางน้ำ และรวมถึงผู้บริโภคปลายน้ำ ในรูปแบบของการจัดการห่วงโซ่อุปทานร่วมกัน และมีการ จัดแบ่งผลประโยชน์ในแต่ละฝ่ายที่เป็นธรรม(fair trade)

 ยกเลิกการใช้มาตรการแทรกแซงกลไกตลาดสินค้าข้าว และสินค้าเกษตร อื่นๆ ของภาครัฐ หากจำเป็นต้องจัดทำควรอยู่ในรูปของโครงการเสริมในระยะสั้นๆ โดยมี กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับความช่วยเหลือที่ชัดเจนและในการใช้งบประมาณควรมีกลไก การตรวจสอบเพื่อความมีธรรมาภิบาล

 พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างและกลไกตลาดการค้าข้าว ในระดับต่างๆ ตลาดสินค้าข้าวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (เช่น ตลาดข้าวอินทรีย์) รวมถึงตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้า โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดและสร้างการแข่งขัน ที่เป็นธรรม จัดให้ชุมชนและท้องถิ่นที่มีความพร้อมรวมถึงสถาบันสหกรณ์ได้มีส่วนร่วม พัฒนาตลาดกลางข้าวของชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นแหล่งกลางในการอำนวยความสะดวกในการซื้อขาย อีกทั้งควรเร่งพัฒนาสถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ในท้องถิ่น เพื่อให้เป็นฐานความของตลาดกลางในพื้นที่อย่างมีศักยภาพ เป็นที่พึ่งของชาวนาขนาด เล็กที่มีช่องทางการตลาดจำกัดและขาดอำนาจต่อรอง

 เร่งปรับปรุงระบบสารสนเทศข้าว ทั้งด้านการผลิต การตลาด และสินเชื่อ ให้ประชากรในระดับท้องถิ่นได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ อีกทั้ง ให้การสนับสนุนในการรวมตัวกัน

เป็นเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อันจะทำให้ชาวนาไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบในระบบการผลิตและการตลาด

 ปรับปรุงการจัดการตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก แก้ปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นธรรมของตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก ทั้งนี้เพราะเมล็ดพันธุ์ที่มีการจำหน่ายในท้องตลาดมีการปลอมปนและขาดมาตรฐานในกระบวนการผลิต ทำให้ชาวนาได้รับผลกระทบและมีต้นทุนในการผลิตเพิ่มสูงขึ้นโดยไม่จำเป็น การสนับสนุนให้ชุมชนได้คัดเลือกพื้นที่ (zoning) พร้อมกับการขึ้นทะเบียนรับรองให้เกิดเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายมีระบบการตรวจสอบในขั้นตอนของกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ชัดเจนและสอบทวนกลับได้ (traceability) ภายใต้ความร่วมมือสามฝ่ายระหว่างรัฐ ชุมชน และธุรกิจค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวจะช่วยขจัดความไม่เป็นธรรมและไม่มีประสิทธิภาพในตลาดการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวได้

 เร่งพัฒนาระบบการประกันภัยการผลิตข้าว และพืชผลการเกษตรและการประกันความเสี่ยงด้านราคา (push option) เพื่อให้ตลาดการรับประกันภัยเอกชนเข้ามามีบทบาทในการป้องกันความเสี่ยงให้กับชาวนาทั้งในด้านผลผลิตและราคาได้ครอบคลุมในวงกว้างมากขึ้น และเกิดการพัฒนาในตลาดประกันภัยความเสี่ยงในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับขยายตัวของความเสี่ยงที่ชาวนาต้องเผชิญ อีกทั้งควรจัดตั้งกองทุนประกันความเสี่ยง

 สนับสนุนให้ชาวนาและชุมชนมีส่วนในการตัดสินใจร่วม กำหนดทิศทางการวางแผนการผลิตและแผนการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อการผลิตพืชอื่นๆ หากแหล่งหรือพื้นที่นั้นถูกกำหนดหรือโชนิงว่าไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูกข้าว นอกจากนี้การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก การปรับปรุงคุณภาพของที่ดิน ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรอื่นๆ ของชุมชนควรจัดดำเนินการแบบให้ชาวนาและชุมชนชาวนาได้มีส่วนร่วม

✚ การสร้างหลักประกันด้านรายได้ เพื่อให้ชาวนาขนาดเล็กที่ยากจน
ให้สามารถดำรงชีพได้ตามมาตรฐานการดำรงชีพขั้นพื้นฐานของสังคม

✚ จัดการเพื่อแก้ปัญหาการเช่าที่นา โดยเฉพาะการกำหนดค่าเช่าของผู้เป็น
เจ้าของที่ดินอย่างไม่เป็นธรรม

➤ พัฒนาอุตสาหกรรม การบริการและภาคเอกชน

✚ พัฒนาระบบศูนย์ปฏิบัติการรวมกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย
ซึ่งใช้ยุทธศาสตร์จัดการเครือข่าย (Cluster Management) เพื่อบูรณาการพัฒนาในด้าน
เศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัด

✚ พัฒนาประสิทธิภาพรัฐวิสาหกิจและส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต
อุตสาหกรรมไทย ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพรัฐวิสาหกิจและ
ภาคธุรกิจไทย เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย

✚ กระจายอุตสาหกรรมและความเจริญไปต่างจังหวัด ด้วยมาตรการจูงใจ
ด้วยการกำหนดอุตสาหกรรมดาวเด่นที่ชัดเจน ให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่บริษัทที่ไปตั้ง
สำนักงานใหญ่ในต่างจังหวัด เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แรงงานไม่เข้ามา พัฒนาภาคอุตสาหกรรม
เพื่อเป็นแหล่งรองรับการจ้างงาน ในอนาคตทั้งที่มาจากระบบการศึกษาและไหลออกจาก
ภาคเกษตร

✚ พัฒนาภาคอุตสาหกรรมทั้งระบบ โดยปรับทั้งโครงสร้างอุตสาหกรรม
ด้านสถาบันการศึกษากฎหมายและภาษีซับซ้อนรวมถึงด้านสิ่งแวดล้อมและส่งเสริม
เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่แข่งขันได้ส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว รวมถึงด้านโลจิสติกส์

และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมแบบคลัสเตอร์เชื่อมโยงทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

 พัฒนาการบริหารทรัพยากรมนุษย์และภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

 พัฒนาการท่องเที่ยวดังนี้

- เร่งทำแผนกระตุ้น ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของไทยในสื่อต่างประเทศ รวมทั้งการจัดโรดโชว์และการส่งเสริมการตลาดภาคท่องเที่ยวทั้งระบบ รวมถึงการจัด Theme Tourism รองรับเทศกาลต่างๆ ของไทยเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว

- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการท่องเที่ยวของไทย ซึ่งตกไปอยู่ในอันดับ 3 ของอาเซียน โดยประเทศมาเลเซียได้แซงไทยขึ้นมาเป็นอันดับ 2 ซึ่งจะต้องเป็นการปรับทั้งระบบ ตั้งแต่สนามบินทั้งสนามบินหลัก และสนามบินในต่างจังหวัด รถแท็กซี่รับจ้างสำหรับนักท่องเที่ยวให้ต่างจากรถรับจ้างปกติ การดูแลแหล่งท่องเที่ยว การขึ้นทะเบียนร้านอาหาร ร้านค้าสำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งจัดเกรดโรงแรมและอื่นๆ เพื่อสร้างมาตรฐานและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ทั้งจากสภาวะแวดล้อมซึ่งเกิดจากการรุกรานของชุมชน การจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย ซึ่งรुक้าเข้าไปในพื้นที่ท่องเที่ยว รวมถึงการจัดระเบียบแหล่งท่องเที่ยวที่มีธุรกิจนอกระบบหรือมีกลุ่มอิทธิพลทั้งจากคนไทยและต่างชาติ เข้าไปครอบงำ เพื่อดึงดูดและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

- เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับชายแดน รองรับการท่องเที่ยวที่ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค สนับสนุนให้เกิดความคล่องตัวด้านโลจิสติกส์สำหรับสินค้า ให้สามารถคมนาคมได้สะดวก รวมทั้งการทำ Single Visa สำหรับนักท่องเที่ยวจากประเทศที่ 3 รวมถึง

การสร้าง แหล่งท่องเที่ยวชายแดน และปรับปรุงส่งเสริมการลงทุน โรงแรมที่ทันสมัย และควรมีการทบทวนโรงแรมที่เป็น Casino Hotel ตรงด้านชายแดนที่สำคัญของประเทศ เพื่อส่งเสริมด้านนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านประชาคมอาเซียน

➤ พัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนภาคเอกชน

 พัฒนาระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านการทำธุรกรรม ด้านการค้า การลงทุนกฎหมายผังเมืองรวมถึงด้านโลจิสติกส์ทั้งข้ามแดนและระหว่างประเทศให้ทันสมัย เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจในการดำเนินธุรกิจได้รวดเร็วมีประสิทธิภาพ

 พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบภาษีที่มีความซับซ้อน ให้ความเหมาะสมสอดคล้องโดยเฉพาะ รวมทั้งกฎหมายอิเล็กทรอนิกส์ ในการขอใบอนุญาต เช่น การขอใบอนุญาตนำเข้าการขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานให้เกิดความคล่องตัว สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

 ทบทวนและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ให้ลดขั้นตอนการของรัฐซึ่งมีหลายกระทรวงเกี่ยวกับการควบคุมแรงงาน ขึ้นทะเบียนแรงงาน ต่างด้าว ให้มีหน่วยงานเจ้าภาพ คือมีบริการที่เป็น Single window และมี One Stop Service ในส่วนท้องถิ่น เพื่อความรวดเร็วคล่องตัวและป้องกันการเกิด คอรัปชั่น

 พัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านการค้า การลงทุน การข้ามแดน รวมทั้งปรับปรุงกฎ ระเบียบ ให้รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เตรียมการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง (Hub) ของภูมิภาครวมทั้งให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพิเศษชายแดนหรือการจัดตั้งเขตเมืองพิเศษชายแดน

พัฒนากฎหมายในการส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ในเวลาจริงโดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุ่มตลาด (Anti- Damping) และกฎหมายว่าด้วยการครอบงำตลาด เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดย่อมและรายย่อย

พัฒนาวิสาหกิจชุมชน/รายย่อย

พัฒนากลไกทำงานของ คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งรับผิดชอบการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานนั้นควรบูรณาการทุกภาคส่วนของราชการที่เกี่ยวข้องทั้งกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ ให้ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มธุรกิจรายย่อยอยู่ในท้องถิ่นต่างจังหวัด ร่วมกับองค์กรเอกชน และสมาคมที่เกี่ยวข้องโดยมีโรงงานและสถานประกอบการในพื้นที่เป็นเจ้าภาพ เพื่อพัฒนาเครือข่ายและห่วงโซ่อุปทานของวิสาหกิจชุมชน

ส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อย ดังนี้

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบการของวิสาหกิจรายย่อยพัฒนาวิสาหกิจรายย่อยให้เติบโตอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้มีบทบาทเป็นแหล่งจ้างงานตนเองเพื่อลดปัญหาความยากจนและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของวิสาหกิจรายย่อยที่มีศักยภาพ

- ส่งเสริมพัฒนาสภาพแวดล้อม กฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อลดข้อจำกัดของวิสาหกิจรายย่อยทั้งทางการเงิน การตลาด และการเข้าถึงบริการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

- เสริมสภาพคล่อง เพื่อลดข้อจำกัดทางการเงิน เปิดโอกาสให้วิสาหกิจรายย่อยเข้าถึงแหล่งสินเชื่อในระบบ รวมถึงลดการพึ่งพิงการกู้ยืมนอกระบบ การพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจและสร้างความโปร่งใสทางบัญชีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจรายย่อยการพัฒนาฐานข้อมูลวิสาหกิจรายย่อย เพื่อช่วยในการกำหนดนโยบายและมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจรายย่อยเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไป

- สนับสนุนและสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่กลุ่มเป้าหมายการส่งเสริม คือ กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจรายใหม่ทิศทางการส่งเสริมสร้างเสริมขีดความสามารถของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในด้านการบริหารจัดการโดยการฝึกอบรมในระยะสั้น และปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาในระยะยาว

- สร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพเข้ามาทดแทนผู้ประกอบการที่ยังคงใช้วิธีการบริหารจัดการแบบเก่าซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจในระยะยาว วิธีการบริหารจัดการแบบเก่าซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจในระยะยาว

- พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยเฉพาะกลุ่ม

○ ยกระดับความรู้ความสามารถของวิสาหกิจรายย่อยในภาคการผลิต เพิ่มผลิตภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าทั้งที่เป็นผู้บริโภค/ครัวเรือน และลูกค้าธุรกิจ ทั้งนี้ ผู้ผลิตจะต้องพัฒนาสินค้าไปพร้อมๆ กับการสร้าง

O トラสินค้ายกระดับความสามารถในการประกอบธุรกิจการ

เพิ่มผลิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าการสร้างเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับแหล่งวัตถุดิบ โดยการรวมกลุ่ม/เครือข่ายของแหล่งวัตถุดิบ และรวมกลุ่มกันจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุนการขนส่งและเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้าของวิสาหกิจรายย่อย การสร้างเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับกลุ่มลูกค้า เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายครอบคลุมพื้นที่กว้างขึ้น

- ส่งเสริมสร้างการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ/ฝีมือ ยกระดับมาตรฐาน

การให้บริการให้เป็นที่ยอมรับในสังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่บริการโดยนำมาตรฐานการให้บริการของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่มาปรับใช้การสร้างเครือข่ายธุรกิจบริการ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดและเรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลวของผู้ประกอบการรายอื่นในเครือข่ายธุรกิจการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้ารวมถึงคอยเฝ้าติดตามภายหลังการให้บริการซึ่งจะช่วยสร้างความผูกพันระหว่างผู้ประกอบการและลูกค้า

- พัฒนาระบบการบริหารจัดการร้านค้าปลีกและร้านค้าส่ง

สมัยใหม่ รวมถึงการพัฒนาระบบการจัดซื้อ-กระจายสินค้าเพื่อลดภาระต้นทุนในการเก็บสินค้าการสร้างระบบการกระจายสินค้าที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการโดยเฉพาะร้านค้าปลีกรายย่อยให้มีอำนาจต่อรองมากขึ้น

- ภาครัฐส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยในด้านปัจจัยต่างๆ

ในขั้นตอนการประกอบการดังนี้

- การควบคุมราคาวัตถุดิบ รวมถึงการลดค่าสาธารณูปโภคและค่าน้ำมัน

โดยให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่ใช้เป็นวัตถุดิบมากขึ้น ปกป้องวัตถุดิบขาดตลาด รวมถึงผลผลิตทางการเกษตรการสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร รวมถึงการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ยเพื่อซื้อเครื่องจักร การให้ความรู้ด้านการผลิต เช่น การพัฒนาคุณภาพสินค้า การผลิตสินค้าหลากหลายรูปแบบ เทคนิคการผลิตสมัยใหม่การจัดหาแรงงานที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มธุรกิจอีกทั้งควบคุมราคาสินค้า เพื่อลดต้นทุนการผลิตเพื่อไม่ให้ค่าครองชีพสูงขึ้นการสนับสนุนการผลิต

- สนับสนุนการจัดหาสถานที่ประกอบการที่ใกล้แหล่งชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยว โดยไม่มีการเก็บค่าเช่าหรือเก็บค่าเช่าในอัตราที่ต่ำ ควบคุมอัตราค่าเช่าเพื่อมิให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยได้รับความเดือดร้อน จัดระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ไฟฟ้า ห้องน้ำ เป็นต้น จัดระเบียบ (Zoning) พื้นที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเป็นเจ้าของทำเลที่ตั้งธุรกิจ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

- ช่วยเหลือในด้านการตลาด รวมถึงจัดหาช่องทางการจำหน่าย เช่น หาแหล่งจำหน่าย จัดงานแสดงสินค้าจัดกิจกรรมให้ร้านค้าในบริเวณพื้นที่เดียวกัน ร่วมกันลดราคาสินค้าเพื่อกระตุ้นการใช้จ่าย และเพิ่มกำลังซื้อของผู้บริโภคจัดกิจกรรม

- ภาครัฐส่งเสริมการตลาด ประชาสัมพันธ์ร้านค้าให้ผู้ประกอบการรายย่อย และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อช่วยผู้ค้าในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงรณรงค์ให้บริโภคสินค้าไทย อบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถในการแข่งขัน อาทิ วิธีการส่งเสริมการขาย การจัดและตกแต่งหน้าร้านการจัดการธุรกิจให้ประสบความสำเร็จการสร้างความแตกต่างให้แก่ธุรกิจ เป็นต้น ดูแลการแข่งขันในธุรกิจให้มีความเป็นธรรมเพิ่มขึ้น

- ภาครัฐสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย เพื่อใช้เป็นเงินลงทุน ใช้ในการขยายกิจการหรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนปรับปรุงเรื่องการค้าประกัน จำนวนเงินที่ต้องชำระในแต่ละงวดและระยะเวลาในการชำระคืนให้เหมาะสมกับวิสาหกิจรายย่อย กล่าวคือ ไม่ต้องมีการค้าประกัน ผ่อนชำระคืนต่องวดในจำนวนเงินไม่มากนัก แต่เป็นการผ่อนระยะยาว ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ขั้นตอน รวมถึงเอกสารที่ใช้ในการขอสินเชื่อ ให้มีความง่าย ไม่ยุ่งยาก

มาตรการภาครัฐสนับสนุนรายย่อย เกี่ยวกับภาษี สามารถจำแนกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ ได้ดังนี้

- รัฐควรจัดเก็บภาษีให้สอดคล้องกับรายได้และภาวะเศรษฐกิจ โดยผู้มีรายได้มากควรเสียภาษีมากกว่าผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ที่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายควรได้รับการยกเว้นภาษี นอกจากนี้ในภาวะเศรษฐกิจอยู่ในช่วงถดถอยควรจัดเก็บภาษีลดลง เพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาผลกระทบแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย

- ปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวภาษี ให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย ต้องยื่นภ.ง.ด.94 ควรปรับปรุงการยื่น/เสียภาษีเป็นปีละครั้งเหมือนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั่วไป จากเดิมที่ต้องเสียทุกทุกครึ่งปี และปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับภาษีให้สอดคล้องกับความเป็นจริง เช่น ร้านถ่ายรูปในปัจจุบันใช้ระบบดิจิทัลซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงไม่ควรเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมอัตราภาษีบางประเภทควรจัดเก็บในอัตราเดียว เช่น ภาษีป้าย อีกทั้งไม่ควรมีการจัดเก็บซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน เช่น ภาษีสิ่งแวดล้อมกับภาษีโรงงาน

- รัฐควรเพิ่มทางเลือกในการชำระเงินให้แก่ผู้เสียภาษี เพื่ออำนวยความสะดวก

ความสะดวก เช่น เพิ่มจำนวนงวดในการชำระ เพิ่มช่องทางในการชำระ และควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี เนื่องจากผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยมีความรู้ความเข้าใจน้อยในเรื่องการเสียภาษี

➤ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและย่อม ให้รวมกลุ่มโดยมี พ.ร.บ. รองรับในลักษณะที่เป็น “สภาผู้ประกอบการขนาดกลางและย่อมแห่งประเทศไทย” ซึ่งปัจจุบันมีสมาคมต่างๆ ประกอบด้วยภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ การค้าปลีก-ค้าส่ง ด้านบริการโลจิสติกส์ ด้านท่องเที่ยว ฯลฯ มากกว่า 30 สมาคม เพื่อเชื่อมโยงให้มีการรวมกลุ่มจะเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในลักษณะเป็นโซ่อุปทานและโซ่มูลค่า

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ควรอนุมัติส่งเสริมการลงทุนทั้งจากต่างชาติหรือนักลงทุนรายใหญ่ภายในประเทศอย่างระมัดระวังไม่ให้มีผลกระทบที่มีต่อเอสเอ็มอีทั้งในด้านการแย่งตลาดและการแย่งแรงงาน เพราะเอสเอ็มอีจะไม่สามารถแข่งขันได้ เนื่องจากต่างชาติหรือนักลงทุนรายใหญ่ได้รับการยกเว้นภาษีทั้งเครื่องจักร วัตถุดิบและภาษีนิติส่งเสริมอุตสาหกรรมซึ่งใช้เงินลงทุนสูงรวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีระดับสูงกว่า ทำให้เอสเอ็มอีจะไม่สามารถแข่งขันได้

ส่งเสริมให้เอสเอ็มอีเข้าถึงโอกาสการเปิด AEC ด้วยการส่งเสริมให้ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ธนาคารเพื่อการนำเข้า-ส่งออก (Exim Bank) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ฯลฯ จะต้องเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนอย่างจริงจัง เพราะหากปล่อยให้เป็นอย่างปัจจุบันเอสเอ็มอีส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะลงทุนในต่างประเทศได้

 กระทรวงพาณิชย์ ควรสนับสนุนเอสเอ็มอี ในการออกนิทรรศการและการเข้าร่วมงานแฟร์ในต่างประเทศ การจับคู่ธุรกิจ โดยอาจสนับสนุนในด้านงบประมาณ ค่าบูธ ค่าเดินทางและหรือให้มีสถาบันการเงินเข้ามาช่วยปล่อยเครดิต ไม่ควรเน้นสนับสนุนผู้ส่งออกรายเดิมซึ่งมีตัวเลขการส่งออกอยู่แล้วไปร่วมกิจกรรมเพื่อให้เอสเอ็มอีสามารถพัฒนาเป็นผู้ส่งออกได้

 กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ และกรมทรัพย์สินทางปัญญา ควรสนับสนุนให้เอสเอ็มอีในการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เช่น เครื่องจักร-เครื่องทุ่นแรงเพื่อทดแทนการใช้แรงงานที่ขาดแคลน ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบคุณภาพรวมถึงส่งเสริมให้มีการทำเครื่องหมายการค้า การจดลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรต่างๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันดังนี้

- **พัฒนากฎหมายป้องกันการครอบงำตลาด** ปัจจุบันบริษัทขนาดใหญ่ทำธุรกิจครบวงจรทั้งด้านค้าปลีก-ค้าส่ง เลี้ยงสัตว์ ขายอาหารสัตว์หรืออุตสาหกรรมครบวงจรได้มีอิทธิพลเหนือตลาดจนทำให้เป็นลักษณะกึ่งผูกขาดการทุ่มตลาดหรือใช้ขโมยขนาดจํานวนมหาศาลจนส่งผลให้เอสเอ็มอีไม่สามารถเข้าแข่งขันได้ จึงต้องพัฒนากฎหมายที่กำหนดขนาดของธุรกิจในการป้องกันการครอบครองตลาดหรือครอบงำตลาด (Market Domination) และกฎหมายประเภททุ่มตลาด (Anti Dumping Law) และกฎหมายอื่นๆเพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำและขยายโอกาส

- **พัฒนาระดับด้านคุณภาพและมาตรฐานของเอสเอ็มอี** ให้สามารถเชื่อมโยง เป็นผู้สนับสนุน (Supplier) ในห่วงโซ่อุปทานการผลิตของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ พัฒนาเอสเอ็มอี ให้เป็นเครือข่าย (Cluster) ในภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเกษตร และภาคบริการ ซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมควรมีบทบาทส่งเสริมเอสเอ็มอีในด้าน การพัฒนา ด้านคุณภาพ การพัฒนาด้านมาตรฐานการผลิตและการบริการการพัฒนากระบวนการมาตรฐานโล

จิตตีกส์การยกระดับเอสเอ็มอีไปสู่มาตรฐานครัวโลก เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ เอสเอ็มอีให้สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมปลายน้ำ

- พัฒนาเอสเอ็มอีให้เชื่อมโยงโซ่อุปทานการผลิตและการลงทุนในต่างประเทศโดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.)จะต้องเข้ามาเป็นหน่วยงานให้มีระบบการจัดการอุตสาหกรรมและบริการ ให้เอสเอ็มอีสามารถเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่อุปทานกับอุตสาหกรรมหลักและ/อุตสาหกรรมปลายน้ำทั้งในประเทศและการลงทุนในต่างประเทศ โดยเอสเอ็มอีร่วมกับอุตสาหกรรมหลักไปลงทุนในต่างประเทศในด้าน อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและส่วนประกอบอุตสาหกรรมอาหารอุตสาหกรรมด้านท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อให้อุตสาหกรรมเอสเอ็มอี รวมทั้งภาคบริการและวิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงตลาดและกลุ่มลูกค้าขนาดใหญ่ซึ่งการลงทุนในต่างประเทศ

- การเพิ่มผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพการผลิต (PRODUCTIVITY) ภายใต้ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นทั้งด้านวัตถุดิบและค่าแรง อีกทั้งแรงงานในอนาคตจะยิ่งทวีการขาดแคลนกว่าที่เป็นอยู่ จำเป็นที่เอสเอ็มอีจะต้องนำระบบ Productivity เกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพด้านแรงงานด้วยการใช้เทคโนโลยี เครื่องทุนแรงรวมทั้งนวัตกรรม การจัดการ การลดส่วนสูญเสียในการผลิตการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้เอสเอ็มอีขนาดย่อมขาดองค์ความรู้และแหล่งของทุน จำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลองค์ความรู้และแหล่งของทุน จำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของเอสเอ็มอีที่ยั่งยืน

- พัฒนาขีดความสามารถด้านนวัตกรรมโดยจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการวิจัยและให้คำปรึกษาแก่ SMEs และกองทุนเพื่อสนับสนุน SMEs ให้เข้าถึงการใช้สิทธิบัตรหรือการได้มาซึ่งสิทธิงานวิจัย

ส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ในโครงสร้างพื้นฐานเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs โดยดึงดูดเชิงของ SMEs ในพื้นที่แต่ละภูมิภาคมาทำการส่งเสริมให้สอดคล้องกับศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นๆ รวมถึงมุ่งเน้นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกให้กับผู้ประกอบการพัฒนาตลาดทุนและสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนระยะยาวเพื่อรองรับและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการบ่มเพาะและเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ และเสริมสร้างศักยภาพให้เป็นผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพสร้างรายได้และศักยภาพทางเศรษฐกิจในระดับฐานสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

ส่งเสริมการรวมกลุ่ม SMEs ให้เกิดการสนับสนุน ความช่วยเหลือและความร่วมมือทางธุรกิจให้เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงทางธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบริหารจัดการแบบบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของข้อมูล และการดำเนินการต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงข้อมูลและมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการภายใต้ระบบการค้า การลงทุนในสภาวะความซับซ้อนและการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น สนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยภาครัฐกับภาคเอกชน

พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการส่งออกในกลุ่มรับจ้างการผลิต (OEM) และกลุ่ม SMEs ผู้ส่งออกสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการค้าชายแดนทั้งด้านโลจิสติกส์เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาด้านชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจส่งเสริมเพื่อพัฒนาการส่งออกของอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs การผลักดันส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรของ SMEs ให้มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย

(Cluster) และโซ่อุปทาน ให้เชื่อมโยงเข้ากับภาคอุตสาหกรรมและภาคการผลิต รวมทั้งภาคบริการ การค้า การท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มโอกาสให้ SMEs ให้สามารถแข่งขันและเข้าถึงโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ของภูมิภาคอาเซียน

ปรับเปลี่ยนบทบาทของธนาคารเอสเอ็มอี ซึ่งขาดความคล่องตัวในการปล่อยสินเชื่อเนื่องจากติดอยู่ในระบบของการเป็น “ธนาคาร” โดยควรปรับเปลี่ยนเป็นสถาบันส่งเสริมสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งทำหน้าที่ในการปล่อยสินเชื่อภายใต้งบประมาณสนับสนุนของรัฐควรปรับบทบาท สสว. ให้เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนและสนับสนุนส่งเสริมขีดความสามารถแข่งขันของเอสเอ็มอีได้อย่างบูรณาการและหรืออาจนำมารวมกับสถาบันการเงินที่ตั้งขึ้นมาใหม่นี้

กำหนดมาตรการการเงิน การคลัง และการส่งเสริมการลงทุน มาตรการทางภาษีและดอกเบี้ยจะต้องให้ผู้ประกอบการเอสเอ็มอีเข้าถึงได้จริง ซึ่งทุกครั้งที่มีการปัญหาทางเศรษฐกิจ มาตรการการลดภาษี หรือการส่งเสริมการลงทุนด้วยการลดภาษีต่างๆ ผู้ที่ได้รับประโยชน์จะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ ขณะที่ผู้ประกอบการรายย่อย เอสเอ็มอี เกษตรกร ภาคบริการไม่สามารถเข้าถึงนโยบายดังกล่าวได้ ควรทบทวนภาษีนิติบุคคลให้เกิดความเป็นธรรม บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะมีอัตราภาษีนิติบุคคลที่ต่ำกว่า SMEs ขณะเดียวกันบริษัทขนาดใหญ่ทั้งของไทยและต่างชาติซึ่งได้รับการสนับสนุนการลงทุนจาก BOI กลับไม่ต้องเสียภาษี ทั้งเครื่องจักร วัตถุดิบ และภาษีนิติบุคคล ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยของไทยเสียเปรียบ

พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม โทรมคมนาคมและการวิจัยเพื่อการพัฒนาการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีระดับสูง รวมถึงส่งเสริม R&D ทั้งในภาควิชาการและภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ SMEs รวมทั้งภาคเกษตร ปศุสัตว์ และประมง

➤ พัฒนาแรงงาน

✚ จัดทำกฎหมายส่งเสริมการมีงานทำเป็นกฎหมายฉบับเดียว เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่เป็นเอกเทศ การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นเพียงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่มีสภาพบังคับโดยตรงให้แต่ละหน่วยงานต้องปฏิบัติเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในการกำกับ ดูแล และส่งเสริมการมีงานทำ โดยยึดทรัพยากรบุคคลเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาแบบองค์รวม รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสามารถแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

✚ ปรับปรุง พ.ร.บ. ส่งเสริมการมีพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้แรงงานสามารถพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้

✚ ปรับบทบาทของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นผู้ประเมินรับรองความรู้ความสามารถ โดยอาศัยความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อผู้ใช้แรงงานสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพสาขาต่างๆ โดยเฉพาะในงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสาธารณสุขและสังคม

✚ ปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. คຸ້ມครองแรงงาน โดยดำเนินการดังนี้

- ให้พนักงานตรวจแรงงานเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาให้นายจ้างต้องยื่นขออนุญาตจ้างงาน และยื่นระเบียบข้อบังคับในการจ้างงานก่อนที่จะเปิดดำเนินการเพื่อให้การคุ้มครองแรงงานในสถานประกอบการได้รับการดูแลตามกฎหมาย
- ขยายความคุ้มครองลูกจ้าง ในเรื่องการจ่ายค่าจ้างขั้นต่ำให้กับลูกจ้างที่เข้าทำงานใหม่ การเพิ่มค่าจ้างรายปี ให้สิทธิแก่ลูกจ้างในการเปลี่ยนแปลงโอนย้ายตัวนายจ้าง กำหนดสิทธิการลาเพื่อกิจธุระ เพิ่มสิทธิลูกจ้างหญิงมีครรภ์ในการลา การตรวจรักษาสุขภาพก่อนและหลังคลอด การจ่ายเงินในระหว่างหยุดกิจการชั่วคราว เพิ่มสิทธิของ

ลูกจ้างให้ได้รับอัตราเงินค่าชดเชยในการถูกเลิกจ้าง ให้กองทุนสงเคราะห์ได้ขยายความช่วยเหลือให้ครอบคลุมไปถึงกรณีที่ลูกจ้างมีเหตุภัยพิบัติ ออกจากงาน หรือตาย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน เพิ่มบทกำหนดโทษให้สูงขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการคุ้มครองลูกจ้าง และการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

- ปรับปรุงแหล่งที่มาของเงินทุน ซึ่งเดิมให้รัฐอุดหนุน ให้จัดเก็บเงินสมทบจากนายจ้าง และปรับรูปแบบเป็นการให้การสงเคราะห์แบบให้เปล่า เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของลูกจ้างในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างแล้วไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าชดเชย หรือค่าตอบแทน

 เปิดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน หน่วยเรียนรู้ฝึกอบรม และเปิดโรงพยาบาลในเขตอุตสาหกรรม เพื่อขยายโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทักษะในอาชีพและรับการรักษาพยาบาล

 จัดตั้งธนาคารแรงงาน โดยรัฐขายพันธบัตรให้แก่กองทุนประกันสังคม และนำเงินมาปล่อยกู้ให้แก่ องค์กรแรงงาน คนงาน สำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตลูกจ้างให้ภาคแรงงานสามารถกู้ได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสร้างฐานเศรษฐกิจแก่แรงงาน ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาตลาดภายใน พัฒนาสหกรณ์และร้านสวัสดิการของกลุ่มแรงงาน สำหรับพัฒนาศักยภาพและการศึกษา และมีบทบาทเป็นสถาบันจัดสรรสวัสดิการแก่คนงานและครอบครัว ฝ่ือนคลายภาระหนี้สินนอกระบบของแรงงานซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงและมีส่วนบังคับการออมอยู่ด้วย เพื่อกระจายรายได้ กระจายการถือครองปัจจัยการผลิต และลดการกระจุกตัวของทุน รวมถึงกระตุ้นอำนาจซื้อของตลาดภายในประเทศ

 จัดตั้งกองทุนเงินออมแห่งชาติ สานต่อนโยบายกองทุนการออมตาม พ.ร.บ.กองทุนเงินออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554 ส่งเสริมให้เกิดการออมของสมาชิก เพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญและประโยชน์ตอบแทนแก่สมาชิก เมื่อสิ้นสภาพการเป็นสมาชิก สำหรับประชาชนที่ไม่เป็นข้าราชการและไม่เป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคม เพื่อให้เป็นหลักประกันของประชาชนที่เป็นแรงงานนอกระบบได้มีโอกาสสะสมเงินไว้ใช้ในยามชรา

 พัฒนาศวัสดิการชุมชนเพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองและเกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืนโดยดำเนินการดังนี้

- ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและดูแลตัวเองได้ เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและพึ่งพาตนเอง
- ส่งเสริมสวัสดิการการออมภาคชุมชนให้มีมากขึ้น โดยรัฐจัดเงินสมทบให้เท่าจำนวนเงินสวัสดิการการออมภาคชุมชน และขยายให้ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทั่วประเทศเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้รับการดูแลจากระบบสวัสดิการอื่นๆ

 เพิ่มอัตรากำลังพนักงานตรวจแรงงานให้เพียงพอ กำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะภารกิจหลักของหน่วยงาน และจัดตั้งชุดตรวจแรงงานเคลื่อนที่จากส่วนกลาง เพิ่มอัตรากำลังพนักงานตรวจแรงงานให้เพียงพอ กำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะภารกิจหลักของหน่วยงาน และจัดตั้งชุดตรวจแรงงานเคลื่อนที่จากส่วนกลาง เพื่อให้เพียงพอต่อการตรวจสถานประกอบกิจการ

 ปฏิรูปการประกันสังคมเพื่อยกระดับการประกันสังคมให้แรงงานทุกกลุ่มได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยดำเนินการดังนี้

- จัดตั้งคณะกรรมการประกันสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารงาน จัดตั้งคณะกรรมการประกันสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารงาน จัดตั้งคณะกรรมการประกันสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารงานเพื่อศึกษาแนวทางการปฏิรูปการประกันสังคมถ้วนหน้า รวมทั้งแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ยกร่างพระราชบัญญัติสำนักงานประกันสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งเป็นการเฉพาะ โดยกำหนดให้สำนักงานประกันสังคมแห่งชาติ

เป็นนิติบุคคลมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น และควรทำประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อปรับโครงสร้างสำนักงานประกันสังคมเป็นองค์กรอิสระให้มีความคล่องตัว เป็นอิสระในการบริหารงาน มีประสิทธิภาพและโปร่งใส ตลอดจนรองรับภารกิจและปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

 รัฐควรให้สัตยาบันอนุสัญญาแก่นุสัญญาเลขที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน และ 88 ว่าด้วยการปฏิบัติตามหลักการแห่งสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ โดยเร็วเพื่อให้รัฐบาลและนายจ้างให้สิทธิและเสรีภาพในการรวมตัวของแรงงานกลุ่มต่างๆ รวมตัวกันในกลุ่มอุตสาหกรรมระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างแรงงานประเภทเดียวกัน และต่างประเภทกัน

 จัดตั้งสถาบันพัฒนาแรงงานสัมพันธ์อาเซียนเพื่อสนับสนุนให้เกิดเวทีการเจรจาในลักษณะ การเจรจาทางสังคมแรงงาน ปรับทัศนคติผู้นำแรงงานให้คิดเชิงบวก เปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และขับเคลื่อนผู้นำแรงงาน ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศ

 ให้สถานประกอบการ จัดโครงสร้างองค์กรแยกการบริหารงานบุคคลกับการบริหารแรงงานสัมพันธ์ออกจากกันโดยแก้ไขกฎหมายให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 50 คน ขึ้นไป ต้องจัดหน่วยงานบริหารจัดการแรงงานสัมพันธ์เป็นการเฉพาะ และให้ผู้แทนลูกจ้างต้องได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือให้เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ปรับทัศนคติผู้นำแรงงานให้คิดเชิงบวก เปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน

 ปรับการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำโดยไม่จำเป็นต้องเป็นอัตราเดียวกันในทุกเขตท้องที่ทั่วประเทศ แต่ควรสะท้อนสภาพความเป็นอยู่จริงของลูกจ้างในแต่ละเขตท้องที่ กำหนดลำดับขั้นและเวลาในการปรับระดับอัตราค่าจ้างไปสู่ระดับที่เหมาะสมภายใต้เงื่อนไขที่ชัดเจน และต้องมีมาตรการลดผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมควบคู่ไปด้วย โดยมีชุดของนโยบายอื่นๆ ที่ควรดำเนินการควบคู่ไป เช่น การพัฒนาสภาพของแรงงานให้สูงขึ้นตามอัตราค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น การช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีขีดความสามารถในการรับมือผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างได้จำกัด มาตรการบรรเทาผลกระทบจากราคาสินค้าบางประเภทที่จะปรับตัวสูงขึ้น รวมถึงการพัฒนาคุณภาพและผลิตภาพในการผลิตของภาคธุรกิจด้วยเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาแรงงาน กระจายรายได้และกระตุ้นการเจริญเติบโตครบวงจร

 พัฒนาระบบการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของประเทศไทย ควรพิจารณาปรับจากระดับอัตราค่าจ้างตามอายุการทำงาน ประสบการณ์ มาตรฐานฝีมือ ทักษะความสามารถและตามอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย ให้มีการจัดทำโครงสร้างบัญชีเงินเดือนของแรงงาน/ลูกจ้างที่กำหนดระดับขั้นเงินเดือนตามอายุการทำงานและผลปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยมีการปรับอัตราค่าจ้างทุกปีเป็นเปอร์เซ็นต์จากฐานค่าจ้างเดิม

 ปฏิรูประบบการคัดเลือกตัวแทนนายจ้างและลูกจ้างในคณะกรรมการค่าจ้างและคณะกรรมการอื่นๆ ในทางที่เพิ่มการมีส่วนร่วมของลูกจ้างและนายจ้างโดยตรงเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยตรงในฐานะปัจเจกบุคคลมากยิ่งขึ้น มิใช่เพียงผ่านองค์กรเท่านั้น ตัวอย่างเช่น จัดให้มีการเลือกตั้งโดยตรง เป็นต้น

 ภาครัฐสวัสดิการควรให้การคุ้มครองและสร้างหลักประกันความมั่นคงทางสังคม ต้องเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาสมรรถนะทักษะทางอาชีพบริหารจัดการ

อย่างเป็นระบบให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อให้แรงงานทุกกลุ่มอาชีพได้รับความคุ้มครองจากระบบประกันสังคมอย่างเท่าเทียมเป็นธรรมและมีความใกล้เคียงกับสิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับ และเพื่อให้แรงงานนอกระบบมีงานทำอย่างยั่งยืนและตรงตามความต้องการของผู้ว่าจ้าง ในแต่ละสาขาอาชีพ พัฒนาการคุ้มครองและสร้างหลักประกันความมั่นคงทางสังคม โดยการ

- ขยายประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบคนไทยตั้งแต่อายุ 15 - 60 ปี เพื่อให้แรงงานทุกกลุ่มอาชีพได้รับความคุ้มครองจากระบบประกันสังคมอย่างเท่าเทียมเป็นธรรมและมีความใกล้เคียงกับสิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับ

- ส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบ เข้าสู่ระบบประกันสังคม ตาม พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 ตามมาตรา 33 สำหรับผู้มีผู้ว่าจ้างที่ชัดเจน และตามมาตรา 40 สำหรับผู้ประกันตนโดยอิสระเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านสวัสดิการสังคมและประกันสังคม

 ป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก แรงงานบังคับ แรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์โดยเร่งด่วน โดยจัดทำยุทธศาสตร์และแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ควรพิจารณาปรับปรุงระเบียบการใช้เงินงบประมาณของภาครัฐ ให้สามารถสนับสนุน NGOs ในการดำเนินงานโครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหาแรงงานดังกล่าวร่วมกับภาครัฐได้ เพื่อลดข้อกล่าวหาและสร้างมาตรฐานการยอมรับจากสากล

 จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์กรมหาชน) ให้เป็นไปตามที่ พ.ร.บ. ความปลอดภัยฯ กำหนดเพื่อให้ครอบคลุมการดูแลด้านความปลอดภัยฯ กับแรงงานทุกกลุ่ม การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน ส่งผลกระทบให้แรงงานต้องหยุดงานสูญเสียรายได้ หากทุพพลภาพก็จะส่งผลกระทบต่อครอบครัว

 ยกระดับแรงงานนอกระบบ เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาสมรรถนะแรงงานนอกระบบ จัดระบบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อให้มีทักษะฝีมือพร้อมทั้งปลูกฝังคุณลักษณะ ทักษะคติที่ดีในการทำงาน ให้ตรงตามที่สถานประกอบการกิจการต้องการ สร้างมาตรการความปลอดภัยในการทำงานด้านสุขภาพ ชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานให้กับแรงงานนอกระบบ โดย เพื่อเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคง และให้แรงงานนอกระบบมีงานทำอย่างยั่งยืน

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ

 ส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Cooperate Social Responsibility : CSR) ส่งเสริมวิสาหกิจ ให้ดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบธุรกิจให้ถูกต้องตามกฎหมายและจรรยาบรรณ ทำให้พนักงานมีความสุข ได้ค่าจ้างที่เหมาะสม มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และ ตอบสนองต่อประเด็นเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ขององค์กร ส่งผลให้สังคมเห็นคุณค่าและให้การสนับสนุนองค์กรนั้นๆ ทำให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ พร้อมผลประโยชน์ที่นำพอใจ

- ให้ความรู้แบบบูรณาการแก่เครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนแนวปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งกระบวนการ
- ส่งเสริมให้วิสาหกิจใช้เงื่อนไขด้านการดูแลรับผิดชอบต่อสังคมเข้าร่วมพิจารณาสั่งซื้อสินค้า หรือทำการค้าร่วมกัน เพื่อยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคม
- ส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานธุรกิจเอกชน สละเวลาเข้าร่วมร่วมแรงกายและแรงสมองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมที่อยู่นอกกระบวนการทำงานปกติ ภาคธุรกิจเอกชนสามารถสละผลกำไรทางธุรกิจส่วนหนึ่ง หรือช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อสังคม

❑ การจัดการทรัพยากรที่ดิน

❖ สภาพปัญหา

ทรัพยากรที่ดิน เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในการดำรงชีพของมนุษย์เพราะประเทศไทยประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งต้องใช้ที่ดินเป็นปัจจัยหลักในการผลิต แต่เนื่องจากทรัพยากรที่ดินของประเทศไทยมีจำกัดคือ มีเนื้อที่ประมาณ 320.7 ล้านไร่ ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 168.9 ล้านไร่ หรือร้อยละ 52.6 ที่เหลือเป็นพื้นที่แหล่งน้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม ดังนั้น เมื่อมีทรัพยากรดินและที่ดินอยู่อย่างจำกัด แต่การเพิ่มขึ้นของประชากร ประกอบกับความต้องการใช้ที่ดินในกิจกรรมทางเศรษฐกิจสาขาอื่นก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น เช่น การพัฒนาเมือง เขตอุตสาหกรรม เป็นต้น ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การนำพื้นที่เหมาะสมทางการเกษตรมาใช้ในการขยายเมือง การนำพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรมาใช้ในการเกษตร การใช้ประโยชน์จากที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น จึงมีการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน ซึ่งส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกร ชุมชน และประเทศชาติ

แม้จะมีความพยายามอย่างต่อเนื่องมาหลายรัฐบาลในการปฏิรูปที่ดิน แต่ยังไม่มีรัฐบาลใดที่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในการจัดสรรการถือครองที่ดิน และการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สร้างความเป็นธรรม และก่อให้เกิดการกระจายความมั่งคั่งและรายได้ โดยปัญหาสำคัญคือ ปัญหาการถือครองที่ดินจำนวนมากของนายทุน แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ และปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินของเกษตรกร สำหรับชาวบ้านที่ยากจน การไม่มีที่ดินทำกินหมายถึงการขาดปัจจัยพื้นฐาน

ที่สำคัญในการดำรงชีวิต สำหรับประชาชนทั่วไปหมายถึงการขาดโอกาสในการใช้สอยทรัพยากรอย่างเป็นธรรม และสำหรับระบบนิเวศหมายถึงการที่ธรรมชาติถูกมนุษย์รุกรานเกินความสมดุล

❖ กรอบความเห็นร่วม

การจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างเป็นธรรมและยั่งยืนต้องเริ่มจากการปรับแนวคิดเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจากเดิมที่มีเพียงกรรมสิทธิ์ของรัฐและกรรมสิทธิ์ของเอกชน โดยเพิ่มเติมแนวคิดเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ของชุมชน โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นสมบัติสาธารณะที่พึงจัดการภายใต้หลักการการเป็นเจ้าของร่วมระหว่างรัฐ ชุมชน โดยการตรากฎหมายที่ส่งเสริมสิทธิชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สร้างกระบวนการเพื่อให้มีการรวมกลุ่มหรือผนึกกำลังให้เกิดความเข้มแข็ง กำหนดกติกาการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ การควบคุมกำกับดูแลที่ดิน ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติ กรอบความเห็นร่วมจากประชาชนมีข้อเสนอดังนี้

ยกร่างพระราชบัญญัติสิทธิชุมชน

ยกร่างพระราชบัญญัติสิทธิชุมชน โดยหลักการที่ควรปรากฏในร่างพระราชบัญญัติสิทธิชุมชน ได้แก่ ความหมายและประเภทของชุมชนประเภทของสิทธิชุมชน ผู้ทรงสิทธิชุมชนและการใช้สิทธิชุมชน เพื่อส่งเสริมสิทธิชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และลดปัญหาการขัดกันของข้อกฎหมายต่างๆ ที่ขัดต่อการใช้สิทธิชุมชน เช่น การใช้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พระราชบัญญัติป่าไม้ในประเด็นปัญหาโฉนดชุมชน และใช้ระบบกรรมสิทธิ์แบบใหม่ภายใต้หลักสิทธิชุมชนในการจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรและคนจน

 ยกร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม โดยปรับระเบียบกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2553 ให้เป็นพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม เพื่อลดความเดือดร้อนให้กับประชาชนผู้ยากไร้ในการได้รับความยุติธรรมทางกฎหมาย ซึ่งกองทุนยุติธรรมมีข้อจำกัดทั้งเรื่องงบประมาณ ข้อจำกัดในการดำเนินการ และบทบาทหน้าที่ที่ยังไม่ครอบคลุมความเดือดร้อนของประชาชน โดยพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม จะมีกองทุนที่เป็นเงินทุนหมุนเวียนจากภาษี หรือค่าปรับต่างๆ เพื่อสนับสนุนผู้ยากไร้ในด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เช่น ให้เงินเป็นหลักประกันกับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่น่าเชื่อว่าจะไม่ได้กระทำความผิด ทั้งนี้ ต้องมีบุคลากร กลไกการดำเนินการที่สร้างความยุติธรรม มีการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความยุติธรรมแก่ประชาชน

 ยกร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ โดยให้อำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายที่ดิน สั่งการ รวมถึงเสนอแนวทางในการแก้ไขกฎหมายต่างๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการบริหารจัดการที่ดิน ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไทยมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

 ยกร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐและการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้อำนาจหน้าที่ในการสำรวจ จำแนกเขตและประเภทที่ดินทั้งที่ดินของรัฐ และเอกชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดิน ทั้งการใช้ที่ดินของรัฐและการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินเอกชนที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือมีการถือครองไว้เกินกำหนดโดยไม่ใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพของที่ดิน และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดินในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งได้

 แก้ไขพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2524 เพื่อจัดการปัญหาที่ดินทิ้งร้าง จากการที่เจ้าของที่ดินประสบปัญหาความคล่องตัวในการ

ซื้อขายที่ดินจนเป็นเหตุให้ไม่อยากให้มีการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตร หรือบางส่วนให้เช่าโดยไม่ทำสัญญาทำให้เกษตรกรต้องจ่ายค่าเช่าที่ดินสูงเกินกว่าอัตราที่กำหนด

 แก้ไขพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากร เช่น ให้มีเขตผ่อนปรนให้สมาชิกชุมชนสามารถอยู่อาศัยและทำประโยชน์ตามความจำเป็นได้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายสิทธิชุมชนและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น โฉนดชุมชน

 ตรวจสอบการถือครองที่ดิน โดยให้ตรวจสอบการถือครองที่ดินของชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งรวมถึงข้าราชการ นักการเมือง ท้องถิ่น ท้องที่ นักธุรกิจเอกชน นายทุน ที่มีการถือครองโดยมิชอบ เช่น การบุกรุกที่ดินของรัฐ การบุกรุกที่ป่าไม้ การใช้ที่ดิน ส.ป.ก. โดยไม่ทำการเกษตร ฯลฯ และให้ดำเนินการทางกฎหมายทั้งคดีแพ่งและอาญา

การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

ที่ผ่านมาที่ดินจำนวนมากที่ถูกปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าเพราะรัฐครอบครองโดยไม่ใช้ประโยชน์หรือมีที่ดินที่เอกชนครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประกอบกับความบกพร่องไม่เป็นธรรมของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรที่ดิน จึงควรมีการกำหนดกติกาการบริหารจัดการและสร้างธรรมาภิบาลในการใช้ประโยชน์จากที่ดิน กรอบความเห็นร่วมจากประชาชนมีข้อเสนอ ดังนี้

 ปรับปรุงฐานข้อมูลที่ดินและประเมินราคาที่ดินใหม่ ให้ตรงกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำเนื่องจากที่ผ่านมากฎหมายรับรองระบบกรรมสิทธิ์เอกชน จึงทำให้การครอบครองที่ดินเปลี่ยนมือได้ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการจัดการที่ดินและการประกาศเขตสงวนหวงห้ามที่ดิน

ของรัฐ ไม่ได้ทำการสำรวจที่ดินในพื้นที่ที่ราษฎรทำกินและอยู่อาศัยมาเดิม แต่เป็นการกำหนดลงบนแผนที่ แล้วดำเนินการประกาศเขตตามกฎหมาย ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของแนวเขตในกรณีชุมชนหรือที่ดินทำกินอยู่ในแนวต่อกับที่ดินของรัฐ

 โฉนดชุมชน เร่งรัดกระบวนการจัดทำโฉนดชุมชนด้วยการให้ชุมชนและรัฐมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแนวเขต กำหนดกติกาการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ การควบคุมกำกับดูแลที่ดิน ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ให้ถูกบุกรุกทำลายและให้พิจารณาการร่างพระราชบัญญัติโฉนดชุมชน โดยปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน พ.ศ.2553 ให้เป็นพระราชบัญญัติเพื่อให้มีกฎหมายที่ครอบคลุมถึงกติกาการบริหารจัดการในการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ การควบคุมกำกับดูแลที่ดิน ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติในเขตชุมชนที่รัฐอนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกิน

 จัดตั้งธนาคารที่ดิน โดยเร่งรัดให้สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ดำเนินการเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานจัดการที่ดิน และการปฏิรูปที่ดิน และเป็นแหล่งเงินทุนให้แก่เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน/รายย่อย

 ใช้ประโยชน์ที่ดินภายใต้หลักสิทธิชุมชน โดยกำหนดเงื่อนไขการออกเอกสารสิทธิที่ดินที่ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน การบริหารจัดการที่ดินโดยชุมชน เอกสารสิทธิชุมชนอาจออกในรูปแบบนิติบุคคล หรือกลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดวัฒนธรรมร่วมกันมาอย่างต่อเนื่องและขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมาย

 ใช้ประโยชน์ที่ดินภายใต้พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสำรวจที่ดินที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ว่าการครอบครองที่ดินยังเป็นเจ้าของเดิมที่ได้รับการจัดสรรหรือไม่และได้ทำการเกษตร

หรือไม่ ถ้าไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ส.ป.ก. กำหนด ให้ขอคืนเพื่อจัดสรรใช้ประโยชน์ แก่เกษตรกรที่ยากจนต่อไป

 บังคับใช้พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 อย่างเคร่งครัด โดยให้ใช้ที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเท่านั้น หากจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนมือควรให้เฉพาะผู้ที่เป็นเกษตรกรที่มีวัตถุประสงค์ในการ ใช้ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม

➤ การกระจายการถือครองที่ดิน

จากข้อมูลการลงทะเบียนคนจนเมื่อปี พ.ศ. 2547 พบว่ามีผู้มาลงทะเบียนไม่มีที่ทำกินถึงกว่าหนึ่งล้านรายโดยในจำนวนหนึ่งล้านนี้แบ่งออกเป็น เป็นผู้เช่าที่ดิน 3.78 แสนรายรับจ้างทำการเกษตร 3.1 แสนราย และคนไทยประมาณร้อยละ 90 ถือครองที่ดินไม่ถึงหนึ่งไร่ ส่วนอีกร้อยละ 10 ถือครองที่ดินส่วนใหญ่ของประเทศ และในส่วนยอดสุดของชนชั้นที่ร่ำรวยถือครองที่ดินซึ่งคิดเป็นประชากรไม่ถึงร้อยละหนึ่งของคนไทยทั้งหมด และที่ดินที่ถือครองโดยคนเหล่านี้จำนวนไม่น้อยก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เพียงแต่นำที่ดินเหล่านี้มากระจายให้กับประชากรที่เหลือ ร้อยละ 90 ก็จะสามารถได้มีที่ดินเพื่อยู่ออาศัยและทำกินได้ การแก้ไขปัญหการกระจายการถือครองที่ดินที่ไม่เป็นธรรม จึงต้องสร้างเครื่องมือหรือกลไกเพื่อลดการกระจุกตัวของการถือครองที่ดินและให้เกิดการใช้ที่ดินซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ กรอบความเห็นร่วมจากประชาชนมีข้อเสนอ ดังนี้

 จัดทำระบบภูมิสารสนเทศและทะเบียนข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ แสดงการครอบครองใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ ในที่ดินของรัฐ ที่ดินเอกชน รวมทั้งผู้ถือครองที่ดินโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อจำแนกกลุ่มผู้ถือครองที่ดินให้เกิดความชัดเจน

 แบ่งเขตการใช้ที่ดิน โดยให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการแบ่งเขตการใช้ที่ดิน (Zoning) อย่างจริงจังและเหมาะสม ระหว่างเขตเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และพื้นที่อนุรักษ์

 กำหนดอัตราภาษีตามประเภทการถือครอง เร่งพิจารณาขนาดการถือครองที่ดินที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ ในแต่ละประเภทควรจะเป็นเท่าไรเพื่อกำหนดอัตราภาษีในอัตราก้าวหน้า ตามประเภทการถือครองและการใช้ประโยชน์

 ใช้กลไกภาษีที่ดิน โดยเร่งพิจารณาการออกกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินหรือภาษีทรัพย์สินก้าวหน้าให้มีผลบังคับใช้ เช่น ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินเกินกว่า 50 ไร่ ต้องเสียภาษีในอัตราก้าวหน้า เพื่อแก้ปัญหาการถือครองที่ดิน ให้มีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึง ควบคู่ไปกับการจัดการกับที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และเป็นมาตรการที่เหมาะสมในการสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้ถือครองที่ดินจำนวนมากยอมปล่อยที่ดิน เพื่อกระจายให้ผู้ไม่มีที่ดินได้มีโอกาสเข้าถึงปัจจัยการผลิต

 รื้อฟื้นปรับปรุง พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ที่จำกัดการถือครองที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ และห้ามคนต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน แต่ยกเลิกมาตราดังกล่าวในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 19 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2503

➤ การฟื้นฟูทรัพยากรดิน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การนำพื้นที่เหมาะสมทางการเกษตรมาใช้ในการขยายเมือง การนำพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรมาใช้ในการเกษตร การใช้ประโยชน์จากที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น จึงมีการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน ซึ่งส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกร ชุมชนและประเทศชาติ

 ให้เกษตรกรอินทรีย์เป็นวาระแห่งชาติ โดยจัดตั้งคณะกรรมการปุ๋ยแห่งชาติ หรือหน่วยงานเฉพาะกิจเพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และภาครัฐควรมีโรงปุ๋ยไว้สำหรับเกษตรกร เพื่อให้มีปุ๋ยในราคาที่เป็นธรรม สำหรับการเกษตร และปรับปรุงสภาพดิน นอกจากนี้ควรแก้ปัญหาปุ๋ยปลอมเนื่องจากปุ๋ยปลอมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตได้น้อยกว่าความเป็นจริงและทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ

 ป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงการปลูกป่าเพื่อเป็นการชดเชยตามธรรมชาติและบำรุงรักษาดิน

 สนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียง โดยเปลี่ยนชนิดพืชและต้นไม้ที่ปลูกบริเวณไหล่ถนน เกาะกลางถนนระหว่างเลน หรือพื้นที่ว่างที่เป็นของรัฐ ใต้ทางด่วนใต้สะพาน ของทุกๆ จังหวัด ให้เป็นพืชชนิดที่รับประทานได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและคนยากไร้มีงานทำ (หากเจ้าหน้าที่รัฐไม่พอปลูก) สามารถเป็นแปลงสาธิตปลูกพืชที่มีประโยชน์ที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด เป็นตัวอย่างให้คนเมือง โดยมีพืชคลุมดิน เช่น ผักบุ้ง วอเตอร์เกรส ฟักทอง พืชผลไม้ เช่น เงาะ ลำไย มะม่วง กล้าย พิจารณาตามความเหมาะสมของการสลับใบและพื้นที่ปลูก

 ใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูดิน เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน โดยเฉพาะพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีความลาดชันเช่นพื้นที่เชิงเขา

การจัดการทรัพยากรน้ำ

❖ สภาพปัญหา

ถึงแม้โดยเปรียบเทียบกับนานาประเทศในโลก ประเทศไทยจัดได้ว่าไม่ขาดแคลนน้ำมากนักแต่ปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงก็มีให้เห็นอย่างต่อเนื่องทุกปีในหลายพื้นที่ของประเทศไทย โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งการขาดแคลนน้ำในภาคอุตสาหกรรม เช่น กรณีที่เกิดในพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกจนเกิดปัญหาความขัดแย้งเรื่องการใช้น้ำระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับภาคเกษตรกรรม และความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของชุมชนท้องถิ่น ประเด็นดังกล่าวทำให้ภาพรวม การขาดแคลนน้ำมีความรุนแรงขึ้นและเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางทุกภาคส่วน นอกจากปัญหาทรัพยากรน้ำมีจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้แล้ว แม่น้ำและแหล่งน้ำหลักของประเทศหลายแหล่งยังประสบปัญหาคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ ทำให้สภาพปัญหาการขาดแคลนน้ำรุนแรงขึ้น สำหรับปัญหาภัยแล้งโดยเฉพาะในหน้าแล้ง และปัญหาน้ำท่วมหรืออุทกภัยในฤดูฝนยังเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในหลายพื้นที่ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประสบภัย รวมทั้งกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ

❖ กรอบความเห็นร่วม

การจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืนต้องเริ่มจากการปรับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำ กรอบความเห็นร่วมจากประชาชนมีข้อเสนอดังนี้

➤ การบริหารจัดการลุ่มน้ำ

 จัดเขตพื้นที่การใช้น้ำ (Zoning) เพื่อให้กรมชลประทานสามารถวางระบบส่งน้ำไปยังผู้ใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมและเพื่อให้การจัดสรรน้ำเป็นไปตามพื้นที่ เช่น พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม

 บริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการทั้ง 25 ลุ่มน้ำ โดยจัดให้มีระบบบริหารจัดการน้ำตามความเหมาะสมกับพื้นที่และการใช้ประโยชน์ ทั้งน้ำผิวดินและใต้ดิน

 ทบทวนโครงการออกแบบก่อสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำสาขา คณะกรรมการลุ่มน้ำชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ

 สร้างเสริมกลไกพหุภาคีในการจัดการน้ำแบบบูรณาการกระจายอำนาจการจัดการน้ำสู่คณะกรรมการการจัดการลุ่มน้ำในระดับต่างๆ โดยให้มีการยกร่างกฎหมายเพื่อให้มีกติกากิจการจัดสรรและอำนาจในการจัดการมากขึ้น เกิดการเชื่อมโยงการวางแผนตัดสินใจและบริหารจัดการน้ำของกลไกต่างๆ จากล่างขึ้นบน และในระดับข้ามลุ่มน้ำ

 เพิ่มเติมน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำที่มีศักยภาพด้วยการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ จัดการแบบบูรณาการ และไม่เก็มน้ำต้นทุนในพื้นที่

 รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ทุกคนใช้น้ำอย่างมีคุณค่า เพื่อให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำและใช้อย่างประหยัดเพื่อทุกชุมชนมีน้ำใช้อย่างเพียงพอในการอุปโภคและบริโภค

 การใช้น้ำอย่างยั่งยืน

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชนานเมื่อวันจันทร์ที่ 17 มีนาคม พ.ศ.2529 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน “...หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้”

ความสำคัญของพระราชดำรินี้นอกจาก “น้ำ” จะมีส่วนสำคัญยิ่งในชีวิตของเราโดยเฉพาะการอุปโภค บริโภคแล้ว ยังใช้ในการประกอบอาชีพของมนุษย์จำนวนมาก เพราะชาวไทยส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตรมาช้านาน น้ำจึงมีความสำคัญต่อสรรพชีวิต ป่าไม้ พืช สัตว์ การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเพาะปลูก ดังนั้น “การพัฒนาแหล่งน้ำ” จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงมีพระราชดำรัสถึงความสำคัญของน้ำในภาคเกษตรกรรมไว้ว่า “น้ำเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในงานเกษตรกรรม ถ้าแก้ปัญหาในเรื่องน้ำที่จะใช้ในการเพาะปลูกได้แล้ว เรื่องอื่นๆ ก็จะพลอยดีขึ้นติดตามมา”

 จัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ โดยรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ ตามกระทรวงต่างๆ เข้าด้วยกัน

 เร่งพิจารณายกร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ โดยยึดหลักสิทธิชุมชน สิทธิการมีส่วนร่วม และสิทธิการจัดการทรัพยากรของชุมชน

 จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมการปลูกพืชเกษตรกรรมควบคู่ไปกับแผนแม่บทการใช้น้ำเพื่อแก้ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

 ขยายระบบการกระจายน้ำโดยระบบท่อส่งน้ำ ให้ชุมชนโดยติดมาตรวัดน้ำ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ การใช้น้ำอย่างประหยัด โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดูแลท่อประธาน (Main Pipe) ร่วมกับเทศบาล และให้องค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่กระจายน้ำสู่ท้องถิ่น โดยการติดมาตรวัดน้ำ

 ลงทุนระบบชลประทาน ทุกชุมชนต้องเข้าถึงแหล่งน้ำได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันแก้ไข

 ก่อสร้างโรงผลิตน้ำดื่มในหมู่บ้าน และในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนและชุมชนมีน้ำดื่มที่สะอาดปราศจากสารพิษ

 ชุมชนกำหนดแผนบริหารจัดการแหล่งน้ำสำหรับชุมชน พัฒนาพื้นที่เก็บกักน้ำในพื้นที่ เช่น การสร้างฝายชะลอน้ำ หรือ โครงการแก้มลิง

 ส่งเสริมให้เกษตรกรเก็บกักรักษาน้ำในพื้นที่ เช่น การขุดสระเก็บกักน้ำในพื้นที่ของตนเอง เพิ่มสระน้ำในไร่นาและขุดลอก คูคลองเพื่อบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง เพิ่มฝายต้นน้ำลำธารและฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ

 การก่อสร้างเขื่อนต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศ การสร้างเขื่อนเพื่อการกักเก็บน้ำไว้ใช้ด้านการเกษตรช่วงหน้าแล้ง หรือการผลิตกระแสไฟฟ้า รวมถึงการใช้น้ำเพื่ออุปโภคของประชาชน จะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่

 การป้องกันภัยพิบัติ

เพื่อป้องกันปัญหาการเกิดอุทกภัย และวาตภัย จึงมีความเห็นร่วมจากประชาชน

 พิจารณาปรับเกณฑ์การบริหารเขื่อนกักเก็บน้ำในทุกกลุ่มน้ำ และการเปิด-ปิด ประตูระบายน้ำทั้งระบบ เพื่อรองรับการเกิดอุทกภัยและภัยแล้งในระดับต่างๆ อย่างชัดเจน โดยจัดทำระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการ

 พิจารณาแผนงานโครงการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ โดยให้ คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามคำสั่ง คสช. ที่ 85/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์จากน้ำใต้ดินร่วมกับน้ำผิวดินไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ ปริมาณและคุณภาพน้ำใต้ดินตลอดจนการเกิดปัญหาแผ่นดินทรุดตัว และการผันน้ำมาใช้ ประโยชน์เพื่อป้องกันปัญหาขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภคและการเกิดอุทกภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

 กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกของชุมชน ในพื้นที่ต้นน้ำ รวมถึงการบุกรุกแม่น้ำ คู คลองตามธรรมชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่ราบน้ำท่วมถึง

 จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมอาคารบังคับน้ำ อาทิเช่น คันกันน้ำ ประตู ระบายน้ำที่ชำรุดเสียหายเพื่อให้สามารถจัดสรรการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

 ติดตั้งอุโมงค์หรือเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ โดยติดตั้งประตูกันน้ำปริมาณ รวมกันมากกว่า 3000 คิว ต่อวินาทีเพื่อให้สามารถพร่องน้ำในแม่น้ำสายหลักร่อนน้ำเหนือและ ดึงน้ำที่ท่วมขังในพื้นที่การเกษตรออกลงสู่ทะเลได้อย่างรวดเร็ว

 เร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติผังเมือง เพื่อให้มีบทบัญญัติเพื่อป้องกันการ
การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม เช่น การปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างลูกล้า Flood way และกีดขวางทางน้ำ

 **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติ
ทางน้ำ** โดยมีระบบข้อมูลน้ำสำหรับท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการทรัพยากรน้ำสอดคล้องกับ
วัฒนธรรมท้องถิ่นในการป้องกันภัยจากน้ำทั้งน้ำแล้งและน้ำท่วม โดยให้นโยบาย
น้ำจัดการภัยพิบัติทางน้ำมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างสมดุล
ทั้งทางนิเวศ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่นเดียวกับการจัดการทรัพยากรอื่น เช่นป่า
ที่ดิน ระบบนิเวศ ฯลฯ

 กำหนดมาตรการป้องกันปัญหาแผ่นดินทรุดตัว โดยการใช้ประโยชน์จาก
น้ำใต้ดินต้องมีมาตรการไม่ให้สูบน้ำจนเกิดผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพน้ำใต้ดิน
ตลอดจนการเกิดปัญหาแผ่นดินทรุดตัว

➤ การอนุรักษ์และฟื้นฟู

จากผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องของ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า แหล่งน้ำมีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์
เสื่อมโทรมมาโดยตลอด คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน ทะเลสาบสงขลา และแม่น้ำ
ลำตะคอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณตอนล่างของแม่น้ำถือว่าเป็นลุ่มน้ำวิกฤติของประเทศ
นอกจากนี้ พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2547-2551 มีแหล่งน้ำอื่นๆ ได้แก่ แม่น้ำกวัง และแม่น้ำ
ลพบุรี กว๊านพะเยา สะแกกรัง และเพชรบุรีตอนล่าง โดยเฉพาะช่วงบริเวณที่ไหลผ่านชุมชน
ขนาดใหญ่ คุณภาพน้ำมีแนวโน้มที่เสื่อมโทรม ดังนั้นควรมีการแก้ปัญหาโดยการปลูก

จิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในเขตชุมชนหนาแน่น และการเกษตรกรรมแบบอินทรีย์หรือใช้สารเคมีชีวภาพ

 ดูแลกำจัดผักตบชวาและวัชพืชน้ำในแหล่งน้ำ เพื่อคุ้มครอง รักษา และฟื้นฟูแหล่งน้ำในชุมชน เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำให้ได้มากขึ้นและบรรเทาปัญหาน้ำท่วม

 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนเร่งฟื้นฟูบำรุงรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำ แหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำบาดาล

 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเร่งดำเนินการขยายระบบท่อบรรณน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียให้สามารถรับน้ำเสียจากพื้นที่ให้บริการให้ได้มากขึ้นและครอบคลุมโดยน้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดแล้วจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้ง

 ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย โดยกรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียสำหรับบ้านเรือนและอาคารที่ตั้งอยู่นอกเขตบำบัดน้ำเสีย

 กำกับดูแลและเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย โดยกรมควบคุมมลพิษ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง กำกับ ดูแลและเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย ให้แหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งเป็นอาคารประเภท ก และที่ดินจัดสรร ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียและระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำ

 ออกข้อบัญญัติกำหนดค่าบริการบำบัดน้ำเสียและให้จัดเก็บรวมอยู่ในค่าน้ำประปา โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติกำหนดค่าบริการบำบัดน้ำเสียรวมและการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียรวมทั้งการบูรณาการระบบการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียร่วมกับค่าน้ำประปา

❑ การจัดการทรัพยากรป่าไม้

❖ สภาพปัญหา

สถานการณ์ป่าไม้ของประเทศไทยกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีจำนวนลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง หลังจากเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มุ่งเน้นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อการพาณิชย์ การให้สัมปทานป่าไม้และไม่มีการป้องกัน การบุกรุกตามมาส่งผลให้พื้นที่ป่ายังลดลงอย่างต่อเนื่อง การสูญเสียป่าไม้เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายจังหวัดจากอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยมีจังหวัดที่เคยมีป่าไม้มากปกคลุมกว่าร้อยละ 70 แต่ปัจจุบันสูญเสียไปเกือบทั้งหมด คือ จังหวัดกำแพงเพชร สกลนคร และชุมพร นับเป็นพื้นที่ที่สูญเสียป่าไม้รุนแรงมาก ส่วนจังหวัดที่ป่าไม้ปกคลุมอยู่มากและมีการสูญเสียป่าไม้ราวๆ ครึ่งหนึ่ง ได้แก่ เพชรบูรณ์ ประจวบคีรีขันธ์ พังงา สตูล กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมาหนองคาย ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง กระบี่ ตรัง แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดอื่นๆ ก็มีเนื้อที่ป่าลดลงอย่างมากเช่นกัน

สาเหตุสำคัญของการลดลงของพื้นที่ป่าเกิดจากจำนวนประชากรในประเทศที่เพิ่มขึ้นและการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจทำให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากป่าไม้มากขึ้น ทั้งในลักษณะของการเป็นที่อยู่อาศัย การตัดไม้เพื่อการค้า การใช้และการเผาพื้นที่ป่าเพื่อการเกษตร การเปลี่ยนพื้นที่ป่าเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว เช่น สถานที่พักผ่อน สถานตากอากาศ สนามกอล์ฟ เป็นต้น รวมถึงการกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไร นอกจากนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ ได้แก่ การสร้างเขื่อน การตัดถนน และการเดินสายไฟแรงสูงก็เป็นสาเหตุหนึ่งของการทำลายพื้นที่ป่าเป็นบริเวณกว้างมาตรการจัดการป่าของประเทศไทย คือ การประกาศป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ 2507 แต่เนื่องจากเป็นมาตรการที่มุ่ง

ในการควบคุมพื้นที่ป่าเพื่อการใช้ประโยชน์จากป่าเป็นสำคัญ ทั้งการให้สัมปทานไม้ในอดีต (สิ้นสุดเมื่อปี 2531 หลังเกิดดินถล่มจากการตัดไม้ทำลายป่าและกระแสนุรักษ์ในช่วง การต่อต้านเขื่อนน้ำโจน) และยังคงมีการอนุญาตให้เข้าใช้ประโยชน์หรือกระทั่งอยู่อาศัย ในพื้นที่ ดังนั้นพื้นที่ป่าสงวนที่ถูกประกาศปัจจุบันจึงมีพื้นที่ลดลงอย่างรวดเร็ว (ในปัจจุบันมี พื้นที่ที่ประกาศเป็นป่าสงวนอยู่ราวร้อยละ 45 หรือ กว่า 230,000 ตารางกิโลเมตร แต่มีพื้นที่ป่าเหลือจริงอยู่เพียง 171,586 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 70 ดังนั้นแสดงว่า มีเนื้อที่ป่าสงวนถูกใช้ประโยชน์ไปถึงประมาณร้อยละ 30

การอนุรักษ์ป่าที่ได้ผลมากกว่าการประกาศป่าสงวนคือ การประกาศเป็นพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ หรือ พื้นที่คุ้มครอง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า วนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมถึง สวนรุกขชาติและสวนพฤกษศาสตร์ ซึ่งแม้ว่าจะสามารถรักษา พื้นที่ที่ถูกประกาศส่วนใหญ่ไว้ได้แต่เนื่องจากขั้นตอนการประกาศพื้นที่อนุรักษ์ในอดีตมิได้มี กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสำรวจเพื่อคุ้มครองสิทธิชุมชน จึงทำให้มี การประกาศพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ใช้ประโยชน์ทำกิน และเก็บหาของป่าของประชาชนใน ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาในเชิงสิทธิชุมชนมากมายในปัจจุบัน ซึ่งต้องอาศัยมติคณะรัฐมนตรี (30 มิถุนายน 2541) ในการผ่อนผันให้อยู่อาศัยในพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ แต่ในขณะเดียวกันเมื่อมีการขยายพื้นที่เดิม ที่ไม่มีการแสดงแนวเขตการควบคุม ที่ชัดเจนก็ส่งผลให้เกิดการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้จากการขยายตัวของชุมชนกลางป่า และขอบ ป่าอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังการส่งเสริมการปลูกพืชไร่ต่างๆ สวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทั้งจากบริษัทเอกชน และนโยบายการสนับสนุนที่ขาดความ รอบคอบของรัฐ ทำให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรง และสูญเสียพื้นที่ป่าเพิ่มเติมตลอดมา ซึ่งจาก รายงานผลการสำรวจทัศนคติของประชาชน โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาการสูญเสียป่าไม้ เป็นปัญหาสำคัญที่สุดของประเทศ

❖ กรอบความเห็นร่วม

ประชาชนมีข้อเสนอให้มี จัดระเบียบที่ดินป่าสงวนแห่งชาติจัดระเบียบที่ดินป่าไม้ ในพื้นที่ ส.ป.ก.ดังนี้

➤ การจัดระเบียบที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ

 จัดตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าสงวน โดยประกอบความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น และให้มีประธานในระดับรัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงในกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุก จัดทำแผนการปฏิบัติงาน และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องรวมถึงการติดตามผลการดำเนินงาน

 ประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้น เป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อทำความเข้าใจแก่ราษฎรที่บุกรุกพื้นที่ป่า และประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง

 ปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าจากนายทุน และผู้แสวงหาประโยชน์อันมิชอบจากทรัพยากรป่าไม้อย่างจริงจัง

 จัดตั้งศูนย์การตรวจสอบกลาง ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่บุกรุกทั้งหมด ทำหน้าที่ขอคืนพื้นที่คืนแก่รัฐ หรือทำสัญญาให้เข้าใช้พื้นที่ในกรณีที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

 สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการประชาสัมพันธ์ โดยสื่อมวลชน ต้องร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ ติดตาม ตรวจสอบ รวมถึงการรณรงค์ฟื้นฟูป่าในพื้นที่ที่ยึดคืนกลับมาและมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม

➤ การจัดระเบียบที่ดิน ส.ป.ก.

 จัดทำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ โดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมพัฒนาที่ดิน กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น เพื่อสร้างความชัดเจนในการบริหารจัดการ แบ่งขอบเขตที่ดินให้เป็นระบบเดียวกัน ป้องกันปัญหาการทับซ้อนของข้อมูลที่ดินในการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาการอนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินทับซ้อน และการแบ่งอำนาจในการดูแลพื้นที่

 สร้างระบบการตรวจสอบติดตามการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ส.ป.ก. เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดิน ส.ป.ก. ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และจำแนกปัญหาที่ตรวจพบเป็นระดับต่างๆ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นธรรม ตามระดับความสำคัญหรือความเร่งด่วนของปัญหา

 ใช้หลักนิติธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย โดยวิธีการแก้ไขปัญหาพื้นที่ ส.ป.ก.ควรใช้หลักรัฐศาสตร์นำหน้านิติศาสตร์

 ปลุกป่าในพื้นที่ ส.ป.ก. โดยตรวจสอบพื้นที่ ส.ป.ก.ที่สามารถปลุกป่าได้ และให้ชุมชนที่ได้รับที่ ส.ป.ก.ปลุกป่า โดยรัฐมีผลตอบแทนให้ถ้ากลุ่มไหนจัดการดีมีคุณภาพ เช่น มอบสิทธิได้ที่ทำกินจัดสรรเพิ่ม เพื่อฟื้นฟูให้กลับมาเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ หรือแนวรอยต่อพื้นที่ผืนป่า

 ประชาสัมพันธ์และสร้างองค์ความรู้เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจถึงกฎเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก.และเพื่อความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยสร้างองค์ความรู้ในการทำการเกษตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การลดต้นทุนการผลิต เพื่อลดปัญหาเกษตรกรละทิ้งที่ดินทำกิน

➤ การมีส่วนร่วมของชุมชน

การจัดการป่าต้องคำนึงถึงบริบททางสังคม ท้องถิ่นและวัฒนธรรม โดยรัฐจะถือว่าป่า ตลอดจนไม้และทรัพยากรอื่นๆ จากป่าเป็นของรัฐ ประชาชนแต่ละท้องถิ่นได้ ผู้คนในชุมชนที่อยู่ใกล้ป่าหรือในป่า ส่วนใหญ่แล้วคนเหล่านั้นจึงมักตกอยู่ในสภาพของผู้บุกรุกป่าบ้าง ผู้ลักลอบตัดฟันไม้บ้าง ทั้งๆ ที่ชีวิตของพวกเขาต้องพึ่งพาอาศัยป่ามาโดยตลอด แต่ก็ต้องตกอยู่ในสภาพของผู้กระทำผิดกฎหมายของรัฐตั้งนั้นเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ และแก้ปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนในการอยู่ร่วมกับป่า และป้องกันป่าไม้ถูกทำลาย จึงมีความเห็นร่วมจากประชาชน ดังนี้

 กำหนดแนวเขตป่า โดยจัดทำฐานข้อมูลขอบเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ชัดเจน จัดทำแผนที่แนวเขต ปักหลักเขต และให้ข้อมูลขอบเขตพื้นที่ป่าไม้ โดยแบ่งพื้นที่ป่าออกเป็น ป่าต้นน้ำ ป่าปลายน้ำ ซึ่งจะประโยชน์ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ป่าต้นน้ำเป็นข้อมูลสาธารณะที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับทราบ

 สำรวจการถือครองและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อนุรักษ์ โดยการมีส่วนร่วมกับชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับพื้นที่ รวมถึงกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรป่าไม้ ให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเขตการผ่อนปรนของชุมชน

 สำรวจข้อมูลประชากร ที่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เขตป่าอนุรักษ์ และให้ดำเนินการจัดฐานข้อมูลประชากร ชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

 ปรับกระบวนการทางความคิดและมุมมองของนักการเมืองและนักบริหาร ที่กำกับดูแลบริหารงานป่าไม้ มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ ที่ลดการใช้อำนาจ แต่ใช้ความรู้และความร่วมมือในการจัดการที่ดิน ป่า และทรัพยากรที่ยั่งยืนและเป็นธรรม

 ทบทวน ปรับปรุงนโยบาย กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่อนุรักษ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร และจัดสรรการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม

 พัฒนากลไกในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระดับชุมชน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการดูแลทรัพยากรป่าไม้ในระดับหมู่บ้าน เครือข่ายชุมชนในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กำหนดข้อตกลงและระเบียบในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ของชุมชน และกระตุ้นให้เครือข่ายทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ในเขตที่มีข้อตกลงร่วมกัน

 อบรมความรู้และสร้างทัศนคติที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรป่าไม้ให้เข้าใจในบริบทของชุมชน สังคมที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชายขอบป่าไม้

 ปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าจากนายทุน ผู้แสวงหาประโยชน์อันมิชอบจากทรัพยากรป่าไม้อย่างจริงจังโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อปราบปรามและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ไม่ให้หมดสิ้นในประเทศไทย

 กำหนดกลไกการติดตามตรวจสอบการใช้กฎหมายอย่างโปร่งใส ลดการใช้ดุลพินิจ เช่น เมื่อคนจนถูกจับถางป่าปลูกข้าวกินจะถูกจับกุมคุมขัง แต่นายทุน

บุกรุกป่าสร้างสิ่งก่อสร้างมากมายกลับให้เช่าที่ดินป่า จึงไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนจำนวนมาก

 จัดสรรพื้นที่ทำกินให้กับเกษตรกรที่ขาดที่ทำกิน โดยการจัดสรรต้องให้แก่เกษตรกรไร้ที่ทำกินซึ่งเป็นคนยากจน ทำกินในที่ดินของรัฐโดยไม่มีเอกสารรองรับ ต้องมีเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการคัดกรองเกษตรกรที่เดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินจริงๆ และมีสัญญาผูกพันต่อการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่นการทำสัญญาปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรร และการห้ามซื้อขายที่ดินเพื่อป้องกันการบุกรุกป่าต่อไป

 พัฒนาระบบการฟ้องคดีโดยองค์กรชุมชนหรือองค์กรภาคประชาชน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองให้ชาวบ้าน เป็นการสนับสนุนการรวมตัวกันของกลุ่มประชาชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

 วางมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบที่น่าเชื่อถือมากขึ้น ให้การบังคับใช้กฎหมายมีความเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติรวมทั้งต้องมีระบบติดตามและตรวจสอบที่จริงจังมากยิ่งขึ้นจากทั้งฝ่ายรัฐและภาคประชาชนโดยให้พนักงานอัยการทำหน้าที่เป็นผู้ประสานและเป็นศูนย์กลางในการประสานงานคดีที่ดินและป่าไม้กับหน่วยงานด้านที่ดินและป่าไม้

 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการธนาคารต้นไม้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้ในที่ดินของตนเองให้เป็นฐานเงินออมให้กับประชาชน และฟื้นคืนระบบนิเวศในพื้นที่การเกษตรและชุมชน

➤ การอนุรักษ์พื้นที่พืชรพากรป่าไม้

 จัดตั้งสถาบันวิจัยป่าไม้แห่งชาติ เพื่อพัฒนางานวิจัยด้านการป่าไม้ องค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ และเสนอแนะแนวนโยบาย แนวทางการดำเนินงานด้านการป่าไม้ให้กับหน่วยที่เกี่ยวข้อง

 การคุ้มครองพื้นที่อนุรักษ์และระบบนิเวศที่เปราะบาง โดยกำหนดมาตรการที่จำเป็นในการควบคุมดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้ที่เป็นถิ่นกำเนิดของสมุนไพร มีความหลากหลายทางชีวภาพที่สมบูรณ์ และเป็นถิ่นที่อยู่ของพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่หายากและใกล้สูญพันธุ์เพื่อการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสมุนไพร การแพทย์แผนไทย เช่น ขมิ้นหลวง ซึ่งสามารถนำไปทำเป็นยารักษาโรคมะเร็งได้

 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ป่าไม้ โดยนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยมาใช้ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการป่าไม้ ให้มีความรู้ที่เหมาะสมในการอนุรักษ์ พื้นที่และคุ้มครองระบบนิเวศที่เปราะบางรวมถึงเปลี่ยนวิธีการทำงานโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

 จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดูแลรักษาป่าไม้ เพื่อให้มีเครื่องมือที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการดูแลรักษาป่า การอนุรักษ์ป่า การป้องกันไฟป่า

 สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลรักษาป่าไม้ โดยพัฒนาองค์ความรู้และระบบการบริหารจัดการ เพื่อการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าไม้ให้กับเครือข่ายชุมชน

 ปลุกจิตสำนึกให้เกิดความรู้สึกรักหวงแหนในทรัพยากรป่าไม้ โดยปลูกฝังนิสัยรักธรรมชาติและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ให้แก่ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน นักเรียน โดยการให้การศึกษา ฝึกอบรม จัดนิทรรศการ และการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

 สนับสนุนให้คนในชุมชนปลูกป่า และปลูกต้นไม้ โดยสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ โดยอาศัยกลไกการตลาดก๊าซเรือนกระจก การจ่ายค่าชดเชยแลกเปลี่ยนกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ

➤ ธุรกิจสวนป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้

 ส่งเสริมประชาชนปลูกไม้ท้องถิ่นดั้งเดิมที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยต้องสอดคล้องกับนโยบายการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากที่ดินจึงควรดำเนินการอยู่ในเขตเศรษฐกิจ และรัฐส่งเสริมมาตรการจูงใจ เช่น การลดหย่อนด้านภาษีให้ผู้ประกอบอาชีพป่าไม้ เพราะต้องใช้ระยะเวลายาวนานกว่าอาชีพอื่นในการลงทุน

 จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการปลูกป่าและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ให้การสนับสนุนไร่ละ 3,000 – 4,000 บาท เพื่อจูงใจผู้ที่สนใจในการปลูกสร้างสวนป่า เช่น อาจร่วมลงทุนกับเอกชน โดยการอนุญาตให้ปลูกป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อนำผลประโยชน์ที่ได้รับควรนำกลับมาใช้เป็นเงินกองทุน หรือการพัฒนาพื้นที่รอบโครงการ

 สนับสนุนโครงการวนเกษตร เป็นระบบเกษตรกรรมที่นำเอาหลักการความสมดุล หลากหลายและยั่งยืนของระบบป่าธรรมชาติปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่เดียว ให้หลากหลายทางชีวภาพแบบธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับการปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล และไม้ใช้สอยต่างๆ ให้เป็นองค์ประกอบหลักของไร่นา ผสมผสานกับการปลูกพืชชั้นล่างที่ไม่ต้องการแสงแดดมาก หรือได้อาศัยร่มเงา และความชื้นจากการที่มีพืชชั้นบนขึ้นปกคลุม รวมทั้งการจัดองค์ประกอบการผลิตทางการเกษตรให้มีความหลากหลายชนิดของพืชและสัตว์

 จัดให้มีหน่วยงานกลางในการพัฒนาธุรกิจการป่าไม้ โดยการจัดตั้งบริษัทส่งเสริม หรือ องค์กรมหาชนไม้เศรษฐกิจ และการมีส่วนร่วมขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ด้านการป่าไม้แก่เกษตรกร รับรองสินค้าไม้ที่ใช้วัตถุดิบจากป่าปลูก และเป็นแหล่งทุนให้กับประชาชนหรือเกษตรกรที่ต้องการปลูกป่า โดยมุ่งเป้าไปที่การสร้างเสถียรภาพให้เกษตรกรผู้ยึดการป่าไม้เป็นอาชีพ

การจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

❖ สภาพปัญหา

ในด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพบว่าทรัพยากรด้านการประมงทะเลลดน้อยลง ทำให้การประมงได้รับผลกระทบ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในระดับต่าง ๆ ทั้งจากประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ตลอดจนการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และพลังงาน มีการเพิ่มปริมาณการจับสัตว์น้ำโดยใช้เครื่องมือที่ไม่เหมาะสมและไม่เลือกฤดูกาล การบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน การปลูกสร้างอาคารริมฝั่งทะเล การสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะ รวมถึงการทิ้งของเสียต่างๆ ลงสู่ทะเล ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขาดความสมดุล ไม่สามารถฟื้นฟูได้

❖ กรอบความเห็นร่วม

ประชาชนมีข้อเสนอให้ปรับโครงสร้างการจัดการ พัฒนาการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ปรับการบริหารระบบนิเวศน์ชายฝั่ง ดังนี้

 โครงสร้างการจัดการ

 เร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่งมีเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อนของปัญหาข้อกฎหมายในอำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในการบริหารจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง และบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนให้มีกฎหมายบังคับใช้ในการสงวน อนุรักษ์ ปันฟู บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพในทุกพื้นที่

 ทบทวนโครงสร้างของหน่วยงานดังกล่าว เน้นบทบาทของกรมประมง ในด้านการอนุรักษ์และการจัดการประมงทะเลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง “กรมประมงทะเล” เพื่อแยกออกจากการประมงน้ำจืดให้ชัดเจน

 ตั้งหน่วยงานหลักในการบูรณาการการปฏิบัติงานทางทะเล โดยมอบหมายให้หน่วยงานราชการที่ดูแลในเรื่องการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่มีความพร้อมเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การทำงานมีเอกภาพ มีอำนาจบังคับบัญชา บังคับใช้กฎหมายในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางทะเล และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ทะเลเพื่อให้เป็นแนวทางในการแสวงประโยชน์และปกป้องการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน

 บูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง โดยจัดตั้ง คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในระดับชาติ ระดับจังหวัดและท้องถิ่น เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการบริหารจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง

 ยกระดับนโยบายการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้เป็นนโยบายแห่งชาติ โดยกำหนดให้การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งจะต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ศึกษา โดยร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างจริงจัง เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ชายฝั่งจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศ จากโครงการต่างๆ ทั้งที่กระทำโดยหน่วยงานรัฐ หรือ เอกชน

 จัดทำข้อบัญญัติในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชนชายฝั่ง ประมงพื้นบ้าน ทั้งหญิงชายและเยาวชน ร่วมพิจารณาจัดทำข้อบัญญัติหรือกลไกที่จะดำเนินการอนุรักษ์ฟื้นฟู และควบคุมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อปกป้องทรัพยากรทะเลและชายฝั่งอันเป็นที่อยู่อาศัยและเลี้ยงชีพของชุมชนชายฝั่งทะเล

 จัดทำแผนงานรับมือกับภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมกันในกระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่างชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ได้รับผลกระทบ ส่วนราชการ และภาควิชาการ ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงการกัดเซาะชายฝั่ง ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

➤ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ทรัพยากรทางทะเลของประเทศไทยแม้จะมีความหลากหลายแต่ก็มีข้อจำกัดของการใช้ เพราะทรัพยากรบางชนิดไม่สามารถสร้างขึ้นมาทดแทนใหม่ได้ทันที ต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟู บางชนิดก็ใช้แล้วหมดไป ประกอบกับกิจกรรมต่างๆ ในทะเลและชายฝั่งที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น และไม่มีการกำกับควบคุมดูแลอย่างเคร่งครัด ทำให้ทรัพยากรทะเลและชายฝั่งของไทยเสื่อมโทรมลงเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากต้องการให้ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง

ของเราสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด การลดการใช้ทรัพยากรทะเลอย่างฟุ่มเฟือย ตลอดจนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดูแลรักษาปัญหามลพิษทางทะเล

 พิจารณาเปลี่ยนสถานะอุทยานแห่งชาติให้เป็นองค์กรมหาชนหรือองค์กรรูปแบบพิเศษอื่นๆ โดยเริ่มพิจารณาจากหมู่เกาะที่มีรายได้จากการประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากเนื่องจากอุทยานแห่งชาติที่ตั้งอยู่ตามหมู่เกาะต่างๆ มีภารกิจในการดูแลรับผิดชอบระบบนิเวศ ดังนั้นการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติให้เป็นองค์กรมหาชนหรือองค์กรรูปแบบพิเศษอื่นๆ จะทำให้รายได้ที่ได้รับมาจากค่าธรรมเนียมการประกอบกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวสามารถใช้เพื่อการดูแลรักษาระบบนิเวศของหมู่เกาะได้อย่างเต็มที่ และมีตัวชี้วัดที่จะประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาระบบนิเวศได้

 เร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประมงและพรบ.กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ยังล้าสมัย เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการประมงที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพิ่มช่วงเวลาการปิดการประมงพาณิชย์ในอ่าวไทย ฯลฯ เน้นกลุ่มประมงพื้นบ้านให้อยู่รอด มีมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำและส่งเสริมให้ประชาชนหรือชุมชนประมงท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างสมดุล

 ควบคุมปริมาณเรืออวนลาก อวนรุน อวนล้อมที่ใช้ไฟ ฯลฯ อย่างเคร่งครัด โดยไม่ให้เพิ่มจำนวนมากไปกว่านี้ นอกจากนี้ ควรศึกษาหาแนวทางในการควบคุมเรือที่ทำการประมงโดยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น GPS เพื่อระบุตำแหน่งการเดินเรือและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้สามารถควบคุมการกระทำที่ผิดกฎหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น

 บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางทะเล การท่องเที่ยว และการประมงอย่างเคร่งครัด เช่นการบังคับการห้ามจับสัตว์ในฤดูวางไข่ การเลิกใช้อวนรุน อวนลากในการประมง ซึ่งเป็นการทำลายพันธุ์สัตว์น้ำ แนวปะการัง ตลอดจนอาชีพ การทำประมงอย่างร้ายแรง นอกจากจะเป็นสาเหตุให้สัตว์น้ำมีปริมาณลดลงอย่างรวดเร็ว แล้วยังเป็นสาเหตุของความขัดแย้งกับประมงพื้นบ้าน และชุมชนในพื้นที่บังคับให้ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ กีฬาทางน้ำ การดำน้ำ ต้องผ่านการฝึกอบรม ด้านการป้องกันระบบนิเวศทางทะเล บังคับเรือท่องเที่ยวต้องไม่ทิ้งสมอในแนวปะการัง เป็นต้น

 บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ทรัพยากร ทางทะเลอย่างเคร่งครัด เนื่องจากการท่องเที่ยวทางทะเล ถือเป็นกิจกรรมหลักในการนำ เม็ดเงินเข้าสู่ประเทศในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากที่มีทัศนียภาพตามธรรมชาติ ที่สวยงามเป็นแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำและสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิด จึงทำให้ทะเลและ มหาสมุทรเป็นระบบนิเวศหนึ่งที่น่าสนใจและมีผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น บังคับ ให้ผู้ที่เป็นมัคคุเทศก์ด้านการท่องเที่ยว กีฬาทางน้ำ การดำน้ำ ต้องผ่านการฝึกอบรมด้าน การป้องกันระบบนิเวศทางทะเล บังคับเรือท่องเที่ยวต้องไม่ทิ้งสมอในแนวปะการัง เป็นต้น เพื่อไม่ให้ทำลายความสมดุลของระบบนิเวศ

 ศึกษาวิจัยเรื่องสารปนเปื้อนในสัตว์น้ำ โดยให้ทราบสถานภาพของปัญหา ที่ชัดเจน และวงจรของมลพิษ สาเหตุของปัญหา และมาตรการแก้ไขปัญหารวมทั้งกำหนด มาตรการควบคุม ป้องกัน และบทลงโทษที่ชัดเจนต่อผู้สร้างมลพิษ

 สร้างระบบเฝ้าระวังเพื่อจัดการมลพิษทางทะเล โดยการมีส่วนร่วมกับ ประชาชนในพื้นที่ในการดูแลปัญหามลพิษและรัฐให้คำแนะนำและการสนับสนุนทางด้าน วิชาการแก่ชุมชน ทั้งแหล่งกำเนิดมลพิษจากชายฝั่ง เช่น ชุมชนชายฝั่ง สถานที่ท่องเที่ยว

โรงงานอุตสาหกรรม และแหล่งกำเนิดมลพิษทางทะเลเช่น การเดินเรือ การทำประมง การขุดเจาะก๊าซธรรมชาติ ฯลฯ

➤ ระบบนิเวศน์ชายฝั่ง

ชายฝั่งทะเลของประเทศไทยทั้งด้านอ่าวไทยและฝั่งอันดามันมีระบบนิเวศที่หลากหลายขึ้นกับปัจจัยทางธรณีสัณฐานและทางสมุทรศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งระบบนิเวศเหล่านี้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย สืบพันธุ์และอนุบาลตัวอ่อนของสิ่งมีชีวิตต่างๆรวมทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีกระบวนการทางเคมีซึ่งช่วยหมุนเวียนสารอาหารและดักกรองสารที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตบางชนิดตลอดจนมีบทบาททางกายภาพในการป้องกันชายฝั่งอีกด้วย อย่างไรก็ตามการพัฒนาชายฝั่งทะเลที่ผ่านมาได้ส่งผลให้ระบบนิเวศชายฝั่งจำนวนมากเสื่อมโทรมหรือสูญเสียความสามารถในทางนิเวศวิทยาอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ จึงควรดำเนินการดังนี้

ตรวจสอบและเพิกถอนเอกสารสิทธิที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กำหนดพื้นที่สาธารณะที่ห้ามออกเอกสารสิทธิประกาศยกเลิกการออกเอกสารสิทธิที่ดินที่น้ำทะเลท่วมถึงถาวรและยกเลิกเอกสารสิทธิที่ดินทิ้งร้างเนื่องจากน้ำทะเลกัดเซาะ โดยกำหนดให้เป็นพื้นที่สาธารณะและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนร่วมบริหารจัดการชุมชนสามารถเข้าไปทำประโยชน์ได้ และในส่วนที่ชุมชนร่วมกันปกป้องจนเกิดแผ่นดินขึ้นมาใหม่ ประกาศเป็น “โฉนดชุมชน”

ยึดคืนพื้นที่สาธารณะ โดยไม่ต่อสัญญาที่ดินของรัฐที่ให้เอกชนเช่าสัมปทาน

ชายหาด ถนน ทะเล ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลนเพื่อป้องกันการเป็นเจ้าของชายหาดชายฝั่ง

สาธารณสุขของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายฝั่งจนก่อให้เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการแก้ไขปัญหา

 กำหนดบทลงโทษการปิดกั้นชายหาดสาธารณะและยึดครองทะเลโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนมีบทลงโทษทางอาญา

 กำหนดพื้นที่สาธารณะที่ห้ามออกเอกสารสิทธิ โดยประกาศกำหนดพื้นที่สันทรายชายหาด และพื้นที่ชายฝั่ง เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์ห้ามออกเอกสารสิทธิในที่ดิน

 ให้นโยบายแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเป็นนโยบายแห่งชาติ โดยให้จัดตั้งกองทุนชดเชยการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งให้กับชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่ง และให้ก่อสร้างระบบป้องกันแบบอ่อนที่สอดคล้องกับธรรมชาติหยุดการก่อสร้างเขื่อนแบบอื่นๆ จนกว่าจะมีแผนและผลการศึกษาทางวิชาการในผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ชายฝั่งอย่างครบถ้วน

 กำหนดเขตถอยร่นจากชายฝั่งเป็นเขตห้ามและควบคุมการก่อสร้าง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเล โดยให้จัดเป็นพื้นที่คุ้มครองระบบนิเวศชายฝั่งและทะเล

 ประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองชายฝั่งทะเลให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญ ตามผลการศึกษาวิจัยและชี้แจงให้ประชาชนและท้องถิ่นทราบถึงมาตรการจัดพื้นที่คุ้มครอง และจัดให้มีการจัดทำผังการใช้พื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ผ่านกระบวนการที่ส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่นและเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปและชุมชนทราบ

❑ การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

❖ สภาพปัญหา

ในปัจจุบันการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Potential GDP Growth) ลดลง เนื่องจาก GDP ต่อหัวและการใช้จ่ายภาครัฐภาคครัวเรือนอยู่ในอันดับต่ำ สัดส่วนการออมในประเทศ ต่อ GDP ลดลง และปัจจัยพื้นฐานด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยลดลง ทั้งด้านการวิจัยและพัฒนาการลงทุนของภาครัฐในด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่พอเพียง ซึ่งได้แก่ ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ การขนส่งและโลจิสติกส์อยู่ในระดับต่ำ ทำให้การขนส่งสินค้าของประเทศไปยังตลาดอื่นในภูมิภาคอาเซียนขาดประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

❖ กรอบความเห็นร่วม

เพื่อพัฒนาศักยภาพและผลิตภาพ ควรมุ่งปรับโครงสร้างการผลิตเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์ ด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาการบริหารเครือข่ายวิสาหกิจ การบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ เพื่อประสิทธิภาพและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและระบบขนถ่ายสินค้า เพื่อให้การลงทุน การท่องเที่ยว และการจ้างงาน ตลอดจนการกระจายความมั่งคั่งสู่ชุมชน

ทั้งประเทศ และให้มีกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (System Integrator) เพื่อแปรทิศทางในการปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นการปฏิบัติที่สัมฤทธิ์ผลโดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยและพัฒนา

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างมาก ประเทศที่พัฒนาเทคโนโลยีได้เข้าจะกลายเป็นผู้ซื้อและมีผลิตภาพต่ำไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆได้ ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ยกกระดับคุณภาพคน เสริมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ดังนี้

นำการวิจัยและนวัตกรรมมาเป็นพลังขับเคลื่อนในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพย์สินทางปัญญา วิจัย และพัฒนาไปต่อยอด ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ประโยชน์ ทั้งเชิงพาณิชย์ สังคม และชุมชน โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมที่ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิต

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมให้ทั่วถึงและพอเพียงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในลักษณะของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างความพร้อมและพัฒนาศักยภาพของงานวิจัย

 จัดตั้งกองทุนวิจัยร่วมภาครัฐและเอกชน สำหรับส่งเสริมโครงการลงทุนวิจัยและพัฒนาขนาดใหญ่ ในสาขาที่เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ปรับระบบบริหารจัดการ มีการประสานและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีบูรณาการ เร่งพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์ความเป็นเลิศ ศูนย์บ่มเพาะ สถาบันวิจัยเฉพาะทางในสาขาวิทยาศาสตร์ และศูนย์บริการวิเคราะห์ทดสอบ เพื่อขับเคลื่อนให้งานวิจัยให้เข้มแข็งในโซ่มูลค่า

 สนับสนุนให้ภาคเอกชนและนักลงทุนต่างประเทศจัดตั้งศูนย์วิจัยใน ประเทศไทย ลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์และชุมชน พัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และนักวิจัยให้เพียงพอทั้งในเชิงปริมาณ และนำข้อมูลภูมิสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ เพื่อร่วมพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

 กำหนดสาขาการวิจัยที่สำคัญเร่งด่วน บริหารงานวิจัยและสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย การพัฒนาบุคลากรทุกระดับด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจด้านการวิจัย โดยเน้นส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ในสาขาดังต่อไปนี้

- การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ และนาโนเทคโนโลยี
- การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่ไม่ใช่ฟอสซิล เน้นด้านที่ประเทศไทยมีศักยภาพ ได้แก่
 - พัฒนาระบบการผลิตพลังงานจากชีวมวลและขยะ
 - พัฒนาการผลิตไบโอดีเซลจากสาหร่ายเซลล์เดียว
 - พัฒนาการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลม
 - พัฒนาการผลิตกระแสไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์
 - สำรวจทางธรณีฟิสิกส์และพัฒนาพลังงานความร้อนใต้พิภพ
- การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตร และอุตสาหกรรม

การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเทคโนโลยีสุขภาพ และเทคโนโลยีนิวเคลียร์

- ใช้เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนาประเทศ
 - พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
 - ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
 - พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและการให้บริการด้านเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศในระดับสากลทั้งในและต่างประเทศ
- การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)
 - ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน
 - สนับสนุนให้มีการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และโครงสร้างพื้นฐานสำหรับอนาคต (Next Generation Infrastructure) เพื่อที่จะทำให้เกิดการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสมสำหรับประชาชนทั่วไป
 - มีมาตรการสนับสนุนที่ชัดเจนในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
- จัดสรรงบประมาณและยกระดับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตของประเทศให้พร้อมที่จะแข่งขัน ดังนี้
 - เพิ่มการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาขึ้นเป็นร้อยละ ๑.๕ และในระยะยาว (๑๐ ปี) เพิ่มเป็นร้อยละ ๓.๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) โดยแบ่งงบประมาณครึ่งหนึ่ง ให้ใช้ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีระดับสูง และนวัตกรรมต่อยอดภูมิปัญญาไทย เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และพัฒนาและพัฒนาขีดความสามารถและสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยให้สอดคล้องกับฐานทรัพยากรของประเทศ

○ จัดสรรงบประมาณด้านงานวิจัยและพัฒนา ให้ครอบคลุมการนำผลการวิจัยไปต่อยอดและใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตอย่างแท้จริง เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมพัฒนาความอยู่ดีมีสุขของสังคม

○ ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยและพัฒนาเชิงประยุกต์เพื่อสร้างนวัตกรรม เพื่อยกระดับศักยภาพการผลิตและบริการของประเทศให้พร้อมที่จะแข่งขันกับต่างประเทศในตลาดโลก

○ สร้างระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ และสร้างความเชื่อมโยงกับชุมชนและภาคเอกชน เพื่อสร้างโจทย์วิจัย ร่วมวิจัย ร่วมใช้ประโยชน์ อันนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศอย่างยั่งยืน

● พัฒนาบุคลากรทุกระดับทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

○ มีระบบพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการทำการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเพิ่มงบประมาณ และจำนวนนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อจำนวนประชากรให้สูงขึ้น ทั้งนี้ เพื่อนำพาประเทศไปสู่เศรษฐกิจยุคใหม่

○ ยกระดับสมรรถภาพและเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาชีพ ทักษะ องค์ความรู้ของบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

○ สร้างแรงจูงใจ และขยายฐานบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีเส้นทางอาชีพและบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

○ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อดำเนินกลยุทธ์ด้านการตลาดเชิงรุก และด้านการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยให้สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

และกรมทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกันสนับสนุนวิสาหกิจให้ใช้เทคโนโลยีในการผลิต เช่น เครื่องจักร-เครื่องทุ่นแรงทดแทนการใช้แรงงานที่ขาดแคลน เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับ

การตรวจสอบคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมให้มีการทำเครื่องหมายการค้า (Brand) และการจดลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรต่างๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

➤ การบริหารจัดการภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

พัฒนาการบริหารงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

- ปรับปรุงระบบบริหารงานภาครัฐ ดังนี้

- กระจายอำนาจราชการสู่ท้องถิ่น ยกเลิกการปกครองส่วนภูมิภาค เลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
- ผู้ว่าราชการจังหวัด มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และทำสัญญาจ้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
- การให้ตำรวจอยู่ในสังกัดท้องถิ่น อยู่ภายใต้ผู้ว่าราชการจังหวัด
- การจัดสรรงบประมาณสู่ท้องถิ่น งบประมาณของแผ่นดินไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ให้อยู่ในการดูแลของรัฐบาลท้องถิ่นในทุกระดับ
- การกำหนดค่ากลางมาตรฐานสำหรับการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบการใช้งบประมาณในระดับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- การบริหารการคลังและงบประมาณในจังหวัด จะต้อง

เอื้ออำนวยให้แต่ละจังหวัดและเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของตนเอง และสามารถพึ่งตนเองในทางการคลังได้ในอนาคต

○ สภาพลเมืองภาคประชาชน (Citizen Council) จัดตั้งองค์กรระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นซึ่งมีภาคประชาชนเป็นผู้บริหารงาน เพื่อเข้ามีส่วนร่วมการทำงานและการตรวจสอบหน่วยงานท้องถิ่นและข้าราชการ

○ การลดบทบาทของรัฐ โดยการลดระเบียบให้น้อยลง (Deregulation) การไม่เพิ่มจำนวนข้าราชการแต่เพิ่มการใช้เทคโนโลยี และการให้เอกชนเข้ามารับจ้างเหมาดำเนินการ (Outsourcing)

○ ท้องถิ่นพิเศษ ในบางพื้นที่ เช่น เมืองหน้าด่านชายแดนและเมืองเศรษฐกิจสำคัญ อาจมีการยกระดับให้เป็นท้องถิ่นพิเศษที่จะต้องได้รับการบริหารงานแตกต่างจากส่วนอื่นของประเทศ ซึ่งอาจมีรูปแบบการบริหาร กฎหมายพิเศษที่บังคับใช้ตลอดจนการจะเก็บภาษี ที่ไม่เหมือนกับพื้นที่อื่น

● การปฏิรูปด้านการบริหารงานบุคคล (Human Resource Management Reform)

○ ขจัดการแทรกแซงของภาคการเมืองและระบบอุปถัมภ์ โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา (Review Board) สำหรับการแต่งตั้งตำแหน่งข้าราชการระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง และอธิบดี

○ เพิ่มขีดความสามารถของข้าราชการ (Lean government) ให้มีการแข่งขันบนฐานของขีดความสามารถของข้าราชการ และหลักการความสามารถ และคุณสมบัติของบุคคล

○ การสร้างระบบบริหารงานบุคคลและค่าตอบแทน โดยการเปิดระบบราชการสำหรับการเลือกสรรตำแหน่งผู้บริหาร และปรับโครงสร้างฐานเงินเดือนใหม่

- ส่งเสริมให้เกิดระบบคุณธรรมและจริยธรรมในทุกระดับชั้น
- มีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Assessment) ที่เข้มข้นโดยทำการประเมินด้านประสิทธิภาพการทำงาน ไปพร้อมกับ การประเมินด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- ป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่าง ข้าราชการและองค์กรอิสระ ข้าราชการและข้าราชการระดับสูง ไม่ควรที่จะดำรงตำแหน่ง คณะผู้บริหารขององค์กรอิสระ องค์กรกำกับดูแล องค์กรมหาชน หรือรัฐวิสาหกิจใดๆ ในขณะที่ยังรับราชการอยู่ เพื่อป้องกันการคอร์รัปชัน แต่หากมีความจำเป็นที่บุคคลเหล่านี้ จะต้องดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ควบคู่กับการเป็นข้าราชการ จะไม่สามารถ รับผลประโยชน์ตอบแทนจากองค์กรนั้นๆ ได้
 - การปฏิรูปด้านประสิทธิภาพการให้บริการ (Service Efficiency Reform)
 - ข้าราชการของประชาชน ปฏิรูประบบราชการให้ข้าราชการ ทำงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ตอบโจทย์สังคมที่เปลี่ยนไป
 - บริการอย่างมีมาตรฐาน มีการกำหนดมาตรฐานในการ ให้บริการประชาชน พร้อมกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายของการบริการ
 - การทำงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ปรับเปลี่ยน การบริหารจัดการ ให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวมากขึ้น
 - ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ระบบราชการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยการลดความสูญเสียและลดกิจกรรมที่สูญเปล่า ทั้งในส่วนของภาครัฐและประชาชน
 - การปฏิรูปโครงสร้างรัฐวิสาหกิจ

○ แยกอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน การกำหนดนโยบาย การกำกับดูแล และการให้บริการ ออกจากกันในกิจการสาธารณูปโภค 4 สาขาหลัก ได้แก่ ขนส่งและโลจิสติกส์ พลังงาน การสื่อสาร และประปา โดยแต่ละหน่วยงานมีบทบาทพอสมควร ดังนี้

○ หน่วยงานกำหนดนโยบาย กำหนดประเภทของการให้บริการ และกำหนดงบประมาณอุดหนุนสำหรับการให้บริการสาธารณะ

○ องค์กรกำกับดูแลอิสระ กำหนดมาตรฐานการให้บริการ กำหนดมาตรฐานความปลอดภัย กำหนดเงื่อนไขการให้สัญญาสัมปทานที่เท่าเทียมกัน และ กำหนดโครงสร้างราคาที่เหมาะสมถึงต้นทุนของผู้ประกอบการที่แท้จริงตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ

○ ผู้ประกอบการ แข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ภายใต้ โครงสร้างราคาที่กำหนดโดยองค์กรกำกับดูแลหรือภายใต้ พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้าซึ่ง จะนำมาบังคับใช้กับรัฐวิสาหกิจ

○ การดำเนินงานที่มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้หน่วยงานการกำหนดนโยบายยังอยู่ในภาครัฐการเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ในการพัฒนาโครงข่ายการให้บริการ ในขณะที่หน่วยงานกำกับดูแลควรแยกออกมาเป็น องค์กรอิสระ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้จากภาคประชาชน และสำหรับ ผู้ให้บริการ ให้รัฐวิสาหกิจหรือภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ

○ ส่งเสริมให้มีเอกชนเข้ามามีบทบาท ดำเนินงานและมีส่วนร่วม ในกิจการของรัฐให้มากขึ้น โดยรัฐเน้นการวางแผนและกำกับดูแล เพื่อลดภาระภาครัฐ ให้เกิดความคล่องตัวและกระตุ้นเศรษฐกิจ

 เตรียมพร้อมของภาคส่วนต่างๆ ภายใต้เพื่อรองรับการเข้าร่วมประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน AEC

● ภาครัฐ

○ ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลและส่งเสริมภาคธุรกิจ จำเป็นต้องเร่งปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างเครือข่ายของอนุสัญญาภาษีซ้อน และปรับโครงสร้างภาษีภายในประเทศ โดยสอดคล้องกับพันธกรณีภายใต้ AEC รวมทั้งต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสาขาต่างๆ เพื่อรองรับการเป็น AEC เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ได้

● ภาคเอกชนจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงโอกาสและความท้าทายที่กำลังจะเกิดขึ้น ทั้งในด้านการเปิดเสรีการค้าและบริการ และการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนในอาเซียน ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของภาคเอกชนไทยในตลาดโลก

 กำหนดบทบาทที่เหมาะสมของรัฐวิสาหกิจภายใต้ AEC บทบาทของรัฐวิสาหกิจในการเป็นผู้กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนดังนี้

● ให้รัฐวิสาหกิจ กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนในแต่ละสาขา โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม สร้างการแข่งขันที่ยุติธรรมในตลาด และควบคุมคุณภาพสินค้าและกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนดูแลความเหมาะสมของการกำหนดราคาสินค้านอกจากนี้ ยังมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ภาคเอกชนในการประกอบธุรกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อให้เศรษฐกิจเกิดการขยายตัวและเพิ่มการจ้างงาน

● ประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในเชิงธุรกิจเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากกำไรที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจนั้นๆ ตลอดจนสร้างการแข่งขันที่เหมาะสมในตลาด

 รัฐวิสาหกิจควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะต่างๆ ให้สามารถรองรับความต้องการการบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากความร่วมมือทางด้านการเงินการลงทุนและหาแหล่งเงินทุนสำหรับใช้ในการพัฒนาดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว และควรศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากมาตรการและกฎระเบียบต่างๆ ภายใต้ AEC โดยเฉพาะความร่วมมือทางด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของการบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังนี้

- ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ ในประเทศ ให้สามารถแสวงหาประโยชน์จากมาตรการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ ภายใต้ AEC ได้
- กำกับดูแลสินค้าและกระบวนการการผลิตของผู้ประกอบการภายในประเทศและสินค้านำเข้าจากประเทศต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของ AEC
- ช่วยเหลือและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการภาคเอกชนในธุรกิจต่างๆ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ให้สามารถลดผลกระทบในทางลบที่จะเกิดขึ้น ภายใต้ AEC ได้ในระดับที่หน่วยงานภาคเอกชนนั้นๆ สามารถดำเนินธุรกิจได้เป็นปกติ

➤ พัฒนาโครงสร้างระบบขนส่ง
และโครงข่ายการขนส่งสินค้า (Logistics)

เพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานเข้ากับภาคโลจิสติกส์และภาคเอกชนทั้งที่เกี่ยวข้องกับการค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และผู้ให้บริการโลจิสติกส์ทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆทั้งระบบรางและการขนส่งทางน้ำ ให้เชื่อมโยงฐานการผลิตและฐานการส่งสินค้าที่สำคัญของประเทศ โดยจะต้องเชื่อมโยงกับภาคการผลิต ซึ่งหมายถึงอุตสาหกรรมและภาคเกษตร ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมการลงทุน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับ สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot: ICD) ศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center : DC) รวมทั้งศูนย์ขนส่งตามแนวโครงสร้างพื้นฐานหลัก ทั้งในระดับประเทศและด่านชายแดนหลักที่สำคัญ รวมถึงพัฒนาระบบด้านศุลกากรและด่านชายแดนให้มีความเป็นสากลเพื่อขนส่งสินค้าได้ความคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ปรับปรุงระบบขนส่งทางราง ดำเนินการดังนี้

- สร้างระบบรางรถไฟให้เป็นระบบรางคู่ชุดใหม่แยกจากทางเดี่ยวเดิม ซึ่งพร้อมเปลี่ยนเป็นระบบไฟฟ้า เนื่องจากระบบรางเดิมใช้พื้นฐานเทคโนโลยีเก่า เพื่อให้ประชาชนเดินทาง และขนส่งสินค้าด้วยความสะดวก รวดเร็ว ทันเวลาตลอดเส้นทาง เพื่อลดต้นทุนการขนส่งและพัฒนาประสิทธิภาพ มีข้อเสนอทางเลือกให้ดำเนินการดังนี้

- ระบบรางแบบ European Standard gauge เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกับประเทศจีน มีข้อดีคือ สะดวกในการเชื่อมต่อกับระบบรางของประเทศจีน

แต่มีข้อจำกัดคือ ใช้งบประมาณสูงถึง 7 แสนล้านบาท และต้องใช้งบประมาณซ่อมบำรุงทั้ง 2 ระบบ

○ ระบบรางแบบ Meter gauge มีข้อดีคือสามารถเชื่อมต่อกับเพื่อนบ้านในอาเซียนซึ่งใช้ระบบรางแบบเดียวกัน เป็นประโยชน์ในการเชื่อมต่อทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประหยัดงบประมาณกว่า 3 เท่า

- ปรับปรุงระบบรางเดิม เพื่อสำหรับขนส่งสินค้า และอาจพิจารณาสร้างทางเดี่ยวคู่ขนานสำหรับขนส่งสินค้าเพิ่มอีก 1 ทาง

 ปรับปรุงการบริหารรถไฟโดยแยกบทบาทการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Investment) และการกำกับดูแล (Regulation) ออกจากการประกอบการหรือการให้บริการ (Operation) ให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาโครงข่ายขนส่งระบบรางให้ก้าวหน้า รวดเร็วเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนและธุรกิจได้รับบริการที่ดี มีความปลอดภัย และระบบรางมีขีดความสามารถในการแข่งขันดังนี้

- จัดตั้งกรมการขนส่งทางรางเพื่อ วางแผนก่อสร้าง ลงทุนและดูแลรักษาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นบริการสาธารณะ เช่น โครงข่ายระบบรางทั้งหมดกำกับดูแลด้านความปลอดภัยและกำกับดูแลทางเศรษฐกิจ

- ให้การรถไฟไทยมีหน้าที่หลักคือ ประกอบการขนส่งทางรถไฟ และพัฒนาการให้บริการ มีการบริหารในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ โดยให้คณะกรรมการรถไฟหรือบอร์ดสองในสามจะต้องเลือกจากตัวแทนภาคเอกชนส่วนการขนส่งสินค้า

- ให้ภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนในเรื่องตัวสถานีหัวจักร โบกี้ แคร่ อุปกรณ์ต่างๆ และระบบ การร่วมเดินรถ สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot: ICD) และศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center : DC) รวมทั้งศูนย์ขนส่ง โดยไม่มีการผูกขาดรายใดรายหนึ่ง

 ปรับปรุงการขนส่งสินค้าทางลำน้ำ โดยการเชื่อมโยงผังเมืองและโครงสร้างพื้นฐานทางราง ทางถนนและพัฒนา HUB เชื่อมโยงอ่าวไทยที่ อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางในการขนส่งเพื่อเชื่อมโยงกับทางถนน และรถไฟ ในการขนส่งสินค้าภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อแก้ปัญหการขนส่งที่ไม่สมดุล ซึ่งในปัจจุบันเน้นการขนส่งทางถนนมากถึงร้อยละ 86 ดังนั้นจึงต้องเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางน้ำ ซึ่งมีต้นทุนที่ถูกกว่าในการลดต้นทุนการขนส่งสินค้า

 ปรับปรุงการขนส่งสินค้าทางชายฝั่งโดยมีรายละเอียดดังนี้

- การพัฒนาท่าเรือกรุงเทพ หรือท่าเรือคลองเตย ต้องปรับเป็นศูนย์กระจายสินค้าทางชายฝั่งโดยรับสินค้าจากแหล่งผลิต กรุงเทพและปริมณฑล เชื่อมโยงกับท่าเรือสุราษฎร์ธานี และท่าเรือสงขลา
- ท่าเรือแหลมฉบัง เฟส 3 เพื่อรองรับการขนส่งใน 10 ปีข้างหน้า กำลังดำเนินการแต่ติดปัญหาการเวนคืนที่ดินจากชาวบ้าน
- ท่าเรือชายฝั่งตะวันออกเพื่อการท่องเที่ยว การเดินทางของประชาชน และขนส่งสินค้า เพื่อเป็นเส้นทางไปภาคตะวันออกและท่าเรือแหลมฉบัง
- ท่าเรือน้ำลึกปากบารา เพื่อรับสินค้าในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งในอนาคต ยางพาราอาจไม่ใช่พืชที่ทำรายได้หลักให้กับประชาชน ทางภาคใต้ จึงจำเป็นจะต้องมีอุตสาหกรรมซึ่งไม่กระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยท่าเรือจะต้องรองรับเรือ Ocean Feeder อย่างน้อย 3,000 ตู้/ TEU
- พัฒนาท่าเรือสงขลาแห่งที่ 2 มีเรือสินค้าทั้งที่เป็นเรือ Direct Ocean Ship ไปประเทศจีนและญี่ปุ่น และมีเรือที่เป็น Ocean Feeder ที่ต้องไปถ่ายลำกับ

ท่าเรือสิงคโปร์ อีกทั้งปริมาณสินค้าในพื้นที่มีพอเพียงกับการขนส่งทั้งในระดับระหว่างประเทศ และการขนส่งชายฝั่ง

- พัฒนาโครงการสะพานเศรษฐกิจเชื่อมสองฝั่งทะเล โดยสร้างทางรถไฟเชื่อมโยงเพื่อการขนส่งระหว่าง ท่าเรือน้ำลึกสงขลา (2) จ.สงขลาท่าเรืออ่าวไทย กับ ท่าเรือน้ำลึกปากบารา จ. สตูล ฝั่งอันดามัน เพื่อเป็นประตูขนส่ง (Transport Gateway) สนับสนุนการส่งออกสินค้า 2 ฝั่งทะเล และเป็นประตูสินค้าจากประเทศจีนตอนใต้เพื่อไปยังยุโรป แอฟริกาและตะวันออกกลาง

- การพัฒนาคอคอดกระ ปัจจุบันการขนส่งทางทะเลเชื่อมโยงทวีปให้มีความสำคัญต่อปริมาณสินค้ามากกว่าระยะเวลาที่ต้องอ้อมแหลมมะละกา อีกทั้งเรือคอนเทนเนอร์ส่วนใหญ่ไม่ได้อ้อมผ่านแหลมมะละกา เพราะมีการเปลี่ยนถ่ายเรือที่ทำเรือในประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ดังนั้นหากมีการตัดคอคอดกระ เรือที่จะมาใช้บริการจะเป็นเรือบรรทุกน้ำมันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประเทศที่ได้รับผลประโยชน์จากระยะเวลาและค่าขนส่งที่ลดลงจะเป็นประเทศจีนและญี่ปุ่น ซึ่งประเทศไทยหากจะสร้างท่าเรือเพื่อขนถ่ายน้ำมันก็สามารถใช้ท่าเรือปากบาราซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยมากกว่า

- จัดให้มีระบบถนนและระบบรางเพื่อเชื่อมโยงท่าเรือลำน้ำและท่าเรือชายฝั่งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงกับพื้นที่หลังท่า

 ขยายทางหลวงเป็น 4 ช่องทางจราจรเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจังหวัดเศรษฐกิจและจังหวัดที่เป็นประตูการค้าตามแนวชายแดน

 สนับสนุนการพัฒนาท่าเรือและนิคมอุตสาหกรรมทวาย เพื่อขยายฐานการผลิตของไทยเข้าไปเป็นส่วนประกอบหลักของโซ่อุปทานของภูมิภาค โดยภาครัฐเข้าไปมีบทบาทในการร่วมวางแผนการพัฒนาและจัดตั้งองค์กรร่วม (Consortium) เพื่อขับเคลื่อน

การพัฒนา และสนับสนุนภาคเอกชนไทยเป็นผู้ลงทุนหรือร่วมลงทุนในการผลิตหรือให้บริการ ในนิคมอุตสาหกรรมทวาย ในขณะเดียวกันเห็นควรสนับสนุนการพัฒนาบริการพื้นฐาน ทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงเส้นทางสู่ทวายอย่างเป็นขั้นตอนแต่ควรระมัดระวังความเสี่ยงจาก ปริมาณสินค้าที่จะใช้บริการท่าเรือ ซึ่งประเทศเมียนมาร์มีพื้นที่ให้เลือกค่อนข้างมาก โดยเฉพาะที่เขตทิลาวาใกล้กับนครย่างกุ้งรวมทั้งนักลงทุนที่จะเข้ามาจองพื้นที่ในนิคม อุตสาหกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการลงทุนการค้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมปลายน้ำในประเทศ

การพัฒนากิจการพาณิชย์นาวี กองเรือพาณิชย์ที่ทำหน้าที่ขนส่งสินค้าทาง ทะเลระหว่างประเทศที่ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 ต้องพึ่งพิงกองเรือพาณิชย์ต่างชาติซึ่งให้ ความสำคัญแต่เฉพาะมูลค่าและปริมาณสินค้านำเข้าส่งออกโดยไม่ใส่ใจในภาคของการขนส่ง ทางทะเลที่ทำหน้าที่ในการขนส่งสินค้า ถ้าเราสามารถเพิ่มขนาดและสัดส่วนของกองเรือ พาณิชย์รวมทั้งมีนายประจำเรือที่มีคุณภาพและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ เราจะ สามารถลดการขาดดุลด้านการขนส่งทางทะเลของประเทศได้อย่างมหาศาล และในอนาคต ข้างหน้าหากการผลิตนายประจำเรือไทยมีปริมาณที่มากพอและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับใน ระดับสากล ประเทศไทยยังสามารถส่งออกนายประจำเรือไทยไปปฏิบัติงานยังกองเรือ พาณิชย์ต่างชาติได้ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

พัฒนาการขนส่งทางอากาศ ดังนี้

- พัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิให้รองรับผู้โดยสาร 60 ล้านคน ปรับปรุงท่าอากาศยานดอนเมือง ภูเก็ต แม่สอด จ.ตาก และ เบตง จ.ยะลาพัฒนา เพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถท่าอากาศยาน

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบบริการการเดินทางอากาศ และบริการจราจรทางอากาศ ณ หอบังคับการบินดอนเมือง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการจราจรทางอากาศ

 ปรับปรุงระบบศุลกากรให้เป็น One Stop Service และ ใช้ระบบ Nation Single Window รองรับประชาคมอาเซียนช่วยลดต้นทุนประกอบการ และให้ผู้ประกอบการสามารถคาดการณ์ต้นทุนได้ ด้วยระบบบริการวินิจฉัยล่วงหน้า ได้แก่ จำแนกพิกัดอัตรา ศุลกากรล่วงหน้า วินิจฉัยราคาศุลกากรล่วงหน้า และวินิจฉัยถิ่นกำเนิดล่วงหน้า g เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริการ

 การปรับแก้กฎหมายสนับสนุนการขนส่งทางน้ำ ดังนี้

- การผลักดันกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางน้ำ 4 ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. (ฉบับกรมเจ้าท่า)ร่างพระราชบัญญัติการกักเรือ พ.ศ.(ฉบับกรมเจ้าท่า) กฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดความรับผิดเพื่อสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือเดินทะเลและกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งของผู้ประกอบการท่าเรือเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ของที่ขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศเพื่อช่วยส่งเสริมและคุ้มครองผู้ประกอบการ ช่วยในเรื่องการลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ ช่วยในด้านการพัฒนาระบบกฎหมายพาณิชย์นาวีทั้งระบบให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ซึ่งส่งผลในส่วนของการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ
- ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและระเบียบปฏิบัติทางศุลกากรให้เอื้ออำนวยต่อการค้าระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินงานขนส่งสินค้า

➤ การเข้าถึงระบบขนส่งมวลชนของประชาชน

✚ พัฒนาระบบขนส่งในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

- จัดทำระบบรถไฟฟ้าให้ครอบคลุมในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

เมื่อระบบขนส่งมวลชนมีประสิทธิภาพประชาชนจะใช้รถยนต์ส่วนตัวน้อยลงซึ่งจะทำให้การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงลดลงตามไปด้วยลดปัญหาการจราจรติดขัด

- ปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

(ขสมก.) พิจารณายุบรวมเข้ากับรัฐวิสาหกิจอื่นๆ แล้วจัดตั้งเป็นสำนักงานลงทุนแห่งชาติ หรือเปลี่ยนบทบาทให้มีฐานะเป็นเพียงผู้ถือกฎ หรือ Ruler โดยยุติบทบาทในฐานะผู้ให้บริการขนส่ง หรือ บทบาท Operator โดยให้เป็นภาระหน้าที่ของเอกชนในการที่จะขอรับบริการขนส่งตามเส้นทางต่างๆ จัดระบบบริหารงานบุคคลใหม่เพื่อลดภาระหนี้ขององค์กร ลดการขาดทุน ซึ่งก่อให้เกิดภาระต่อภาครัฐ และทำให้ประสิทธิภาพการบริการดีขึ้น

➤ พัฒนาระบบขนส่งในต่างจังหวัด

✚ พัฒนาระบบขนส่งในต่างจังหวัดแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

- ปรับปรุงการดำเนินงานของ บริษัท ขนส่ง จำกัด(บขส.) พิจารณา

ยุบรวมเข้ากับรัฐวิสาหกิจอื่นๆ แล้วจัดตั้งเป็นสำนักงานลงทุนแห่งชาติ หรือเปลี่ยนบทบาทให้มีฐานะเป็นเพียงกำกับดูแล (Regulation) โดยยุติบทบาทในฐานะผู้ให้บริการขนส่ง (Operation) โดยให้เป็นภาระหน้าที่ของเอกชนในการที่จะขอรับบริการขนส่งตามเส้นทางต่างๆ จัดระบบบริหารงานบุคคลใหม่เพื่อลดภาระหนี้ขององค์กร ลดการขาดทุน และต้องเน้นประสิทธิภาพของตัวรถให้มีประสิทธิภาพเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง

- พัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูง เชื่อมต่อเมืองสำคัญในประเทศไทย และประเทศในภูมิภาคเพื่อให้มีคุณภาพการให้บริการที่ได้มาตรฐาน สามารถเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค ได้อย่างรวดเร็ว

➤ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในโครงการโลจิสติกส์

 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายและเขตอุตสาหกรรมบริการเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าหลายรูปแบบและอุตสาหกรรมให้บริการโลจิสติกส์ (Freight Village and Logistics Park) เพื่อให้การก่อสร้างบริการพื้นฐานตรงกับความต้องการของภาคเอกชนและธรรมชาติของการดำเนินธุรกิจนั้นๆ ดังนี้

- ให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (ICD) ศูนย์กระจายสินค้า (DC) จุดพักรถบรรทุก ลานตู้เปล่า ลานบรรจุสินค้า
- ให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการก่อสร้างท่าเรือหรือบริการอื่นๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาศูนย์บริการเปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน
- ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเส้นทางสำรองการขนส่งสินค้ารองรับการหยุดชะงักของโซ่อุปทานจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ในกรณีฉุกเฉิน

 ให้เอกชนทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการลงทุนขนาดใหญ่จะทำให้ได้ องค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถทำการซ่อมบำรุงได้เอง เพื่อความเป็นธรรมและขยายโอกาสในการร่วมพัฒนาขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการทุกระดับ

 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและกระบวนการตัดสินใจ เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และลดความเคลือบแคลงใจต่อภาครัฐ

โดยเฉพาะโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนในวงกว้าง เพื่อให้ตรวจสอบได้และความโปร่งใส

➤ การพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์

สนับสนุนการปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและแนวโน้มการบริหารจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนระบบการเรียนการสอนแบบกรณีศึกษา สหกิจศึกษา และทวิภาคี รวมทั้งส่งเสริมงานวิจัยเชิงประยุกต์เพื่อการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

ผลักดันให้มีการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้กับบุคลากรในสาขาโลจิสติกส์ โดยเฉพาะเร่งพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานและเส้นทางอาชีพของพนักงานขับรถบรรทุกและพนักงานระดับปฏิบัติการของสาขาโลจิสติกส์อื่นๆ เพื่อจูงใจให้แรงงานไหลเข้ามาทำงานในอาชีพนี้ และมีแรงจูงใจในการยกระดับการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีศักดิ์ศรีในอาชีพและคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดี

ให้กรมการขนส่งทางบกและในเหล่าทัพต่างๆ ดำเนินการฝึกอบรมทหารกองประจำการให้มีความรู้และประสบการณ์ ในการขับรถบรรทุกขั้นต้นจนได้ใบขับขี่ทหาร โดยจะสามารถมาฝึกขับรถขนส่งสินค้าจากกรมการขนส่งทางบกภายหลังเมื่อปลดประจำการแล้ว เนื่องจากในปัจจุบันภาคการขนส่งสินค้าและรถสาธารณะ ประสบปัญหาการขาดแคลนพนักงานขับรถบรรทุกที่มีมาตรฐานและได้รับการอบรมอย่างถูกกฎหมาย ส่งผลให้มีรถบรรทุกจอด ไม่สามารถให้บริการได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยผลิตพนักงานขับรถป้อนระบบขนส่งทางบกได้รวดเร็ว พอเพียงต่อความต้องการและเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพของการบริการขนส่งทางถนน

➤ ผังเมืองและโซนนิ่ง (Zoning)

ผังเมืองและโซนนิ่งคือ เครื่องมือในการวางแผนการพัฒนา ภาค จังหวัดและเมือง ในระยะยาว ที่ ผังเมืองที่ดี นอกจากจะทำให้เมืองดี มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่ดีแล้ว ต้องทำให้เศรษฐกิจดี ประชาชนอยู่ดีกินดีด้วย ประเทศไทยยังไม่เคยมีผังกายภาพ (Physical Planning) เพื่อเป็นกำหนดทิศทางผังภาค ผังเมืองและชุมชนประเทศไทยจะเติบโตอย่างไร สามารถควบคุมกำกับปัญหา ชี้นำ การพัฒนาเมืองให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ส่วนโซนนิ่ง(Zoning): การกำหนดเขตพื้นที่การใช้ที่ดิน เพื่อการวางแผนระยะยาวในการปฏิรูป/จัดรูปที่ดิน เพื่อการใช้พื้นที่การเกษตร อุตสาหกรรม และระบบโลจิสติกส์ และการพัฒนาระบบผังเมือง เพื่อให้สามารถบริหารและวางแผนภาคและเมืองให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการพยากรณ์ เตือนภัย และปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติได้ และเอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งดำเนินการได้ดังนี้

 โซนนิง(Zoning) กำหนดเขตพื้นที่ วางแผนการใช้ที่ดิน เขตพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่ธุรกิจ พื้นที่การเกษตร เขตพื้นที่กันชน เขตพื้นที่อนุรักษ์ ประกาศเขตคุ้มครองในพื้นที่ระบบนิเวศที่สำคัญทั้งประเทศ และการวางผังเมืองโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

- กำหนดเขตการใช้ที่ดินและแผนการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรขึ้นใหม่ โดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งพื้นที่เพื่อการเกษตร พื้นที่เมือง พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่เพื่อคุ้มครองรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม และที่สาธารณะประโยชน์
- กำหนดเขตพื้นที่อุตสาหกรรมพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ และพื้นที่พลังงานสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อุตสาหกรรมหลักของประเทศอย่างต่อเนื่องและกำหนดเขต

พื้นที่สำหรับการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมในแต่ละพื้นที่ให้มีขนาดที่เหมาะสมสอดคล้องกับขนาดของชุมชนและจัดทำข้อมูลขีดความสามารถการรองรับมลพิษของพื้นที่เพื่อเป็นเกณฑ์กำกับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีความสมดุลกับพื้นที่และชุมชน

- กำหนดเขตพื้นที่อุตสาหกรรมพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยพัฒนาเมือง พัฒนาธุรกิจ และการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมกับ เพื่อการพัฒนาประเทศที่มีคุณภาพและยั่งยืน

- พัฒนารฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค รวมทั้งบูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่ให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้บรรลุประโยชน์ร่วมกัน

 บังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน เร่งรัดผลักดันให้นายยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติไปสู่การปฏิบัติให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และดำเนินการขึ้นเด็ดขาดกับผู้ทุจริตรับชั้นสร้างแรงจูงใจและพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้มีความเข้มแข็ง และมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- จัดระบบข้อมูลที่ดินเพื่อการเกษตรทั้งประเทศให้เป็นข้อมูลสาธารณะที่ทันสมัยด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อให้ประชาชนและวิสาหกิจ เข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว

- ประกาศเขตการใช้ที่ดิน(Zoning)เป็นกรอบวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยและแนวนโยบายในการจัดทำด้านผังเมืองในระดับต่างๆได้

- ใช้กฎหมายในการกำกับระบบการจัดการที่ดินเพื่อกระจายการถือครองที่ดินและสร้างความมั่นคงในการถือครองที่ดินให้กับคนในสังคม

- ทบทวน ปรับปรุง และตรากฎหมาย กฎ ระเบียบและสิทธิประโยชน์ต่างๆเพื่อการพัฒนาเมือง เขต และนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ สร้างโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียเข้าถึงการบริการ และมีการประกันความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการลงทุน เป็นต้น

 การพัฒนาระบบฐานข้อมูล สารสนเทศ และองค์ความรู้ด้านต่างๆ ให้มีการเชื่อมโยงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ภูมิศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติทางบกและทางทะเล ป่าไม้ เกษตรกรรม และสิ่งแวดล้อม โดยต้องบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเป็นปัจจุบันและสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อการตรวจสอบได้

 ส่งเสริมการพัฒนาเมือง โครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการที่ดินเพื่อเชื่อมโยงโอกาสสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

- สร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาคโดยให้ประเทศเป็นฐานการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเกษตร และการท่องเที่ยว

- รัฐมีการวางผังเมืองและพัฒนาพื้นที่รองรับการขยายตัวของเมืองและเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน

- จัดทำผังเมืองทุกระดับให้เป็นแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

- ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการเมืองด้วยการผังเมืองในทุกระดับพื้นที่

- พัฒนาเมือง/ชุมชนเพื่อการรองรับการขยายตัวของเมืองและเศรษฐกิจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการของรัฐ
- รองรับการขยายตัวของเมืองและเศรษฐกิจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- พัฒนาระบบศูนย์ข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงโอกาสสู่ประชาคมอาเซียน

- มีการบริหารจัดการที่ดินของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

- พัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการเชิงพื้นที่
- พัฒนาระบบการคุ้มครองที่ดินของรัฐ (ที่สาธารณะประโยชน์)
- บริหารจัดการฐานข้อมูลและแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน/อาคาร

 ปรับปรุงผังเมือง ให้เป็นเครื่องมือในการควบคุมกำกับดูแลการพัฒนาเมืองให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน **ดำเนินการดังนี้**

- จัดทำผังเมืองและวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) ให้ชัดเจนเหมาะสม ตามศักยภาพของพื้นที่เพื่อประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- วางผังเมืองให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและกายภาพ ที่มีระบบป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง แผ่นดินไหว และมีการบังคับใช้ผังเมืองให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

- ผังเมืองรวมจังหวัดต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการ สภาพพื้นที่และสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่น ปรับปรุงความเข้มข้นของข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาโครงการมากขึ้น สำหรับเขตพื้นที่อยู่อาศัย อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม และพื้นที่รับน้ำ
- จัดทำแผนและทิศทางการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ ควรยึดถือหลักการมีส่วนร่วมและให้ประชาชนในแต่ละพื้นที่(จังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือภูมิภาคต่างๆ)
- จัดสภาพแวดล้อมเมืองและชนบทให้เชื่อมโยงกันอย่างสมดุล รองรับ การขยายตัวจากเมืองสู่ชนบท การกระจายความเจริญสู่ชนบทอย่างเหมาะสม โดยไม่ทำลายอัตลักษณ์และวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม
- เร่งรัดการวางผังเมืองในแต่ละพื้นที่ของโครงการให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโครงการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบคมนาคมขนส่ง และเชื่อมโยงกับภาพรวมของการพัฒนาประเทศ
- ปรับปรุงผังเมืองในทุกระดับ (ผังจังหวัด ผังภาค ผังประเทศ) เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบคมนาคมขนส่ง โดยมีแนวดำเนินการดังนี้
 - ปรับปรุงผังเมืองตามแนวเส้นทางรถไฟ และรถไฟความเร็วสูง ซึ่งควรมีระยะห่างจากเมือง เพื่อป้องกันปัญหาการจราจร รองรับการเดินทางเติบโต และการขยายตัวของเมืองในอนาคต รวมทั้งหลีกเลี่ยงพื้นที่ทางน้ำหลาก
 - พัฒนาพื้นที่บริเวณโดยรอบสถานีรถไฟที่สร้างขึ้นใหม่ โดยการพัฒนาพื้นที่โดยรอบ เช่น เป็นศูนย์การค้า ย่านธุรกิจ ที่จอดรถ เป็นต้น
 - โครงข่ายคมนาคมในบริเวณชุมทางรถไฟและรถไฟฟ้า ต้องมี

การปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาเส้นทางเดินรถไฟของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

➤ กลไกการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนชาติ

ควรสร้างกลไกให้เกิดความต่อเนื่องเชิงนโยบายของรัฐบาลเข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนด้านอื่นๆ

✚ แต่งตั้ง “คณะกรรมการบูรณาการ” ประกอบ เป็น 4 คณะ คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีองค์ประกอบคณะคัดสรรจากหน่วยงานหลักต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ในการบูรณาการ ขับเคลื่อน กำกับดูแล การปฏิบัติแผนในระดับชาติแผนงาน/โครงการ และงบประมาณให้เป็นไปตามแผนต่างๆในระดับชาติ เนื่องจากที่ผ่านมาหน่วยงานหลักต่างๆ ยังขาดการบูรณาการการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ อย่างแท้จริง เพื่อให้แผนพัฒนาฯ เกิดเอกภาพและสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติ

✚ จัดหน่วยงานทำหน้าที่เป็นผู้ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการตามแผน โดยเป็นองค์กรที่ไม่มีส่วนได้เสีย และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใน เพื่อสามารถติดตามประเมินผลตามแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนด้านอื่นๆ

✚ ทบทวนกลไกการขับเคลื่อนแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนด้านอื่นๆ ให้มีความต่อเนื่องในเชิงนโยบาย อาจกำหนดให้มีบทบัญญัติของกฎหมายให้การดำเนินนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลทุกชุดต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นกลไกบังคับทิศทางและ ให้เป็นตามเป้าหมาย สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืนเป็นระบบครบวงจร

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ